

3 Aruba

Extra politiecontrole tijdens Halloween

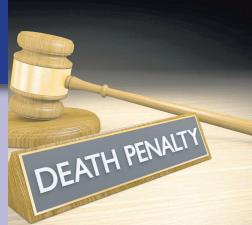
8 Economie

Goederenstroom door Panamakanaal bereikt record

10 Wereld

Stuipreklings na uitvoering doodstraf in Oklahoma

12 Sport

Kamminga zwemt in Kazan Nederlands record 100 schoolslag

Door ongezonde levensstijl steeds meer chronische ziektes maar onvoldoende zorgcapaciteit

Noodkreet Saba: Chronische zorg op Aruba dringend aandacht nodig

ORANJESTAD — De chronische zorg op Aruba staat onder enorme druk. De financiële middelen zijn nu al niet toereikend om de huidige vraag aan te kunnen, terwijl het aantal mensen dat chronische ziektes heeft en intensieve zorg behoeft, in rap tempo groeit. Door de ongezonde eetgewoontes van de bevolking komt obesitas en daardoor veroorzaakte chronische ziekte steeds meer en op steeds jongere leeftijd voor, met alle gevolgen van dien. Bovendien bestaat er geen wetgeving voor chronische zorg waardoor er geen structurele financiering noch erkenning is, en is er onvoldoende samenwerking tussen de verschillende spelers in de sector noch tussen 'cure' en 'care'. De *Amigoe* sprak specialist ouderengeneeskunde Nienke Smits en de directeur van Saba (Stichting Algemene Bejaardenzorg Aruba) Remo Kock over hun zorgen vanuit het perspectief van het enige officiële centrum voor verpleeghuiszorg (VPH) op Aruba.

door onze verslaggever
Carina Wever

"Als je kijkt naar de totale zorgzwaarte van de populatie, dan wordt de zorgzwaarte op dit moment voor de helft bepaald door chronisch zieke mensen, zowel complex als niet-complex. Maar daar heeft niemand het over", zegt Smits. "En dat gaat de komende jaren in rap tempo verergeren, want de maatschappij verandert snel." Er is niet alleen een vergrijzing zichtbaar in de bevolkingspiramide van Aruba, maar ook wordt er geprojecteerd dat de komende jaren het aantal mensen dat van chronische hulp afhankelijk is fors toeneemt, terwijl de groep die ze moet verzorgen relatief gezien kleiner wordt, met name omdat mensen zo ongezond leven waardoor men steeds jonger chronisch ziek wordt. "Wat je ziet is een ver-

grijzing met complexe ziektebeelden. Mensen worden oud, maar ze worden niet gezond oud. Ze gaan er ook niet meteen aan dood. Door de ongezonde levensstijl, met overgewicht en hart- en vaatziekten, diabetes enzovoorts als gevolg, zie je ook steeds meer mensen die op steeds jongere leeftijd chronische zorg nodig hebben."

Dementie

Door de ongezonde levensstijl komt zelfs meer dementie voor, maar liefst een op de drie mensen op Aruba krijgt met dementie te maken. "Dat is schrikbarend. Onze maatschappij is helemaal niet ingericht op dementie", zegt Smits. Dementie is een terminale ziekte en het kan twee tot zestien jaar duren. Twee derde van de inwoners bij Saba is dement, en in privéhuizen is het niet anders. Dat zijn allemaal

mensen die niet meer thuis kunnen wonen. Het grootste deel van de mensen op de wachtlijst heeft ook dementie. "Men is bang voor covid, en er is ontzettend veel aandacht voor, maar dit is ook een wereldwijde pandemie en heeft veel ernstige gevolgen op lange termijn."

Ook jong volwassenen

"Saba is allang veel meer dan ouderenzorg, maar veel mensen hebben er nog steeds dat beeld bij", zegt Smits. Saba biedt chronische zorg voor jong volwassenen en ouderen, het begint al bij achttien jaar. Ze bieden onder meer gehandicaptenzorg, psychiatrie en zorg voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel, maar zijn daarnaast ook een expertisecentrum, een opleidingscentrum en een buurt-ondersteuningscentrum. Het gaat bij chronische zorg niet meer om genezen maar om het voorkomen van complicaties die zelfbeschikking en kwaliteit van leven doen afnemen. De hele chronische zorg draait om behoud van kwaliteit van leven.

Deze zorg moet anders worden ingericht, er moet meer aandacht zijn voor care, naast cure, en meer voor disability naast disease management. Op basis van de zorgbehoeften van elke cliënt wordt er een passend behandelplan gemaakt.

Lees verder op pagina 3.

Maquette Caribbean Town onthuld voor pre-sale

Foto: Nadine Sitas

ORANJESTAD — In het Renaissance Convention Center werd vanochtend de maquette van het woningbouwproject Caribbean Town onthuld, dat samen met de Directie Infrastructuur en Planning (DIP) is ontwikkeld. Ook tekenden de twee eerste kopers voor een reservering, dat waren televisiepresentator en mediapersoonlijkheid Larissa Bermudez, alsook Natalie Neira. Het is tevens de start van het 'pre-sale event' dat dit weekend op dezelfde locatie plaatsvindt. Vanmiddag kunnen geïnteresseerden nog terecht in het conferentiecentrum van 16.00 tot 21.00 uur; zaterdag van 10.00 tot 21.00 uur en zondag van 10.00 tot 19.00 uur. Ook zijn er vertegenwoordigers van de hypotheekverstrekker, alsook het Fondo Nacional di Garantia en verzekeraars aanwezig.

Frankrijk en Verenigd Koninkrijk ruziën over visrechten

PARIJS/LONDEN — De ruzie tussen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk over vissersrechten in het Kanaal gaat verder. De Franse minister van Landbouw Julien Denormandie zei vandaag bij *France 2 TV* dat het logisch is dat Frankrijk sancties overweegt, omdat er geen vooruitgang wordt geboekt in de gesprekken met het Verenigd Koninkrijk over de visrechten.

De Britse minister van Milieuzaken George Eustice zei in gesprek met *SkyNews* min of meer hetzelfde als Denormandie. "We zullen op de gepaste manier reageren in het conflict met Frankrijk." Eustice zegt dat de Britse autoriteiten vaker aan boord kunnen gaan bij Franse schepen om te controleren of alles in orde is.

Gisteren nam Frankrijk een Britse vissersboot in beslag die niet over de juiste vergunning zou beschikken om in Franse wateren te vissen. De Britten zeggen dat

Foto: Shutterstock

Een kleine vissersboot keert terug naar de haven, Le Havre, Frankrijk

de vergunning van het schip in orde was. De spanningen namen flink toe door de inbeslagname. Sinds de brexit is er onenigheid tussen de landen over de visrechten.

Boete

De kapitein van de boot die in beslag werd genomen moet in augustus volgende jaar voor de rechter in Frankrijk verschijnen. De aanklager in Le Havre zegt dat de boot zonder vergunning twee

ton aan sint-jakobsschelpen heeft gevangen. Er kan een boete van 75.000 euro worden opgelegd.

Eustice vindt dat de Britten tot nu erg gul zijn geweest richting de Fransen met het uitdelen van vergunningen aan vissers na de brexit.

Volgens Eustice werd 98 procent van de aanvragen voor een vergunning goedgekeurd. Frankrijk zei eerder

dat veel schepen geen vergunning hebben gekregen, terwijl ze daar wel recht op hadden. Door de brexit zijn de rechten om in elkaars wateren te vissen veranderd en zijn er nieuwe, strengere afspraken gemaakt.

Mogelijk bespreken de Britse premier Boris Johnson en de Franse president Emmanuel Macron het conflict komende week in Rome bij de G20-top.

Geen tegenkandidaten voor WHO-chef Tedros bij verkiezingen

Foto: Shutterstock

Tedros Adhanom Ghebreyesus

GENÈVE — Tedros Adhanom Ghebreyesus heeft geen tegenkandidaten bij de verkiezingen om het leiderschap van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). De huidige directeur-generaal is als enige genomineerd voor de functie.

In september werd al bekend dat Tedros door meerdere landen was voorgedragen, kort voordat de deadline voor nominaties verstreek. Dat zijn er in totaal 28 geworden, meldt de WHO

nu. De huidige directeur-generaal is genomineerd door onder anderen Nederland,

LONDEN — Op de 'rode lijst' van landen vanwaar reizigers die het Verenigd Koninkrijk inreizen in quarantaine moeten, staat geen enkel land of territorium meer. Volgens *SkyNews* hebben de autoriteiten de laatste zeven landen, allemaal in Latijns-Amerika, geschrapt. De lijst blijft echter als categorie wel bestaan.

Mensen uit landen op de lijst hebben te maken met

de strengste corona-inreisbeperkingen. Na aankomst

Britten schrappen alle landen van 'rode' coronalist

in het Verenigd Koninkrijk moeten ze op eigen kosten tien dagen in een speciaal quarantainehotel verblijven. Dat kost ze circa 2700 euro. Sinds de inreisbeperking werd ingevoerd in februari hebben naar schatting 200.000 mensen gedwongen in een 'corona-

hotel' gezeten. Bij een positieve testuitslag moest de reiziger er langer blijven. Op rode lijst stonden recentelijk nog 54 landen en territoria. Maar 11 oktober werden er 47 geschrapt. De gezondheidsautoriteiten houden de rode lijst nog wel aan voor landen waar

ze veel besmettingsgevaar van vrezen. Daarnaast is nog maar één andere categorie over: de rest van de wereld.

Daarvoor geldt nu de regel dat mensen onder de achttien jaar en mensen die zijn ingeënt, genezen of negatief

getest op een coronatest zonder beperking het land in kunnen reizen. Anderen moeten zich van tevoren bij de autoriteiten aanmelden als reiziger en een coronatest laten doen. Ze moeten na aankomst tien dagen in zelfisolatie waar ze maar willen.

AZV
info@lab.aw | www.lab.aw
MEDLAB
Laboratoriumdiensten
UW AFSpraak maken
T: +297 5861600 | W: +297 5975544

THUISSERVICE
BLOEDAFNAME

PEST BUSTERS
SOLUTIONS
PEST CONTROL SERVICES
561 9900

FRIT RAVICH
Sharing good moments!
CHIPS

FRIT RAVICH
Onduladas
PATATAS FRITAS

AMIGOE

COVID-19 UPDATE
Aantal gevallen coronavirus Aruba 28 oktober 2021

	Totaal	Ingezetenen	Niet Ingezetenen
Nieuwe gevallen	17	14	3
Actief	177	162	15
Hersteld	15534	14086	1448
Positief	15882	14416	1466
Overleden	171	168	3
Opgenomen in het ziekenhuis	13	ICU AUA 3	ICU COL 16
Gevaccineerd	82555		

STOP DE VERSPREIDING VAN COVID-19

Het Bestuur van de Stichting Voortgezet Onderwijs Aruba

roept sollicitanten op voor de vervulling van de volgende vacature onder haar ressorterende school voor **HAVO/VWO het COLEGIO ARUBANO**:

CKV -Beeldende Vorming Per 01 januari, 2022 [1e graads volledige betrekking]

Papiaments Per 01 januari, 2022 [1e graads 15 – 20 uren]

Tweedegraads docenten worden hierbij ook uitgenodigd om te solliciteren.
Sollicitaties dienen vóór 15 november 2021 te zijn ontvangen en kunnen worden gericht aan het:

Bestuur van de Stichting Voortgezet Onderwijs Aruba
t.a.v. mevr. Mirella Scheper Werleman, Human Resource Manager
Vondellaan 14, Oranjestad, Aruba
E-mail: hr@colegioarubano.aw

AANKONDIGING

Bij beschikking van 21 september 2021 behorende bij AUA202100262 EJ van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, is aan **Lysiane Merculine Karin SAMY**, geboren op 30 november 1960 in Aruba, benoemd als curator van **Johanna Merculine KROMHOUT**, geboren op 3 juni 1924 te Suriname.

Josefin P. Locadia,
Gerechtsdeurwaarder.

Announcement of the Government of Aruba
Treasury Bills issue – Afl. 20,000,000.00
November 5, 2021 – February 4, 2022

Issuance pursuant to the State Ordinance on Treasury Paper (AB 1987 no. 3), State Decree Treasury Paper (AB 1988 no. 6), and the State Decree no. 1 of September 17, 2021.

The Centrale Bank van Aruba (CBA) informs of the upcoming Government of Aruba (GOA) Treasury Bills issue on November 5, 2021, in multiples of Afl. 250,000.00 and Afl. 1,000,000.00.

Amount: Afl. 20,000,000.00
Maturity: 3 months
Redemption date: February 4, 2022

Participation in the upcoming GOA Treasury Bills issue is only allowed through the intermediation of a local commercial bank. Application forms must be submitted to the CBA on **Wednesday, November 3, 2021 at the latest 12:00 p.m. (cutoff time).**

Aruba, October 29, 2021
Centrale Bank van Aruba

OPEN HOUSE

SUNDAY 31ST OF OCTOBER
Emmastraat 69

Afl. 430.000

FOR MORE INFORMATION, CALL DESI JOHNSON AT (+297) 7399191
RE/MAX ARUBA • DESI JOHNSON • REMAXARUBA.COM

Notaris Helmeijer

EXECUTORIALE VERKOOP (AUCTION)

Executieveiling in opdracht van de hypotheekverstrekker; openbare verkoop krachtens artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba van de volgende onroerende zaken:

WARAWARA 24-A
een perceel eigendomsgrond, ongeveer 773 m2, gelegen te Macuarima, zijnde het restant van het perceel kadastraal bekend als Derde Afdeling Sectie D Nummer 999.
Inzetprijs: Afl. 322.000,00; Onderhandse biedingen mogelijk.

BRAZIL 71
een perceel eigendomsgrond, 485 m2, gelegen te Brasil in het vierde district van Aruba, rooibrief 3599 de dato 09-05-1953; en een perceel eigendomsgrond, groot 477 m2, gelegen te Brasil in het vierde district van Aruba, rooibrief 3598 de dato 09-05-1953. Inzetprijs: Afl. 190.000,00;
Onderhandse biedingen mogelijk.

DIAMANTE 237-A
het appartementsrecht, kadastraal bekend als Tweede Afdeling Sectie A complex-aanduiding 1310-A appartementsindex 5 rechtgevend op:
a. het recht op uitsluitend gebruik van een condominium deel uitmakend van “Gold Coast Condominiums Building T11-5/8” met bestemming woning, zich bevindende op de begane grond, met de daarbij behorende parkeerplaats en patio;
b. een 1/36e onverdeeld aandeel in de gemeenschap bestaande uit een complex van 9 percelen eigendomsgrond, allen gelegen te Westpunt in Aruba, ten tijde van de splitsing kadastraal bekend als Tweede Afdeling Sectie A nummers 1280; 1281; 1282; 1283; 1284; 1285; 1286; 1287 en 1288.
Inzetprijs: Afl 360.000,-; Onderhandse biedingen mogelijk.

PALM BEACH 102-K
het recht van erfpacht tot 08-02-2055 op een perceel domeingrond gelegen te Palm Beach in Aruba, 1.029 m2, kadastraal bekend als Tweede Afdeling Sectie C Nummer 1598. Inzetprijs: Afl 525.000,-; Onderhandse biedingen mogelijk.

De openbare verkoop vindt plaats eerst bij opbod en vervolgens bij afmijning.

De openbare veiling vindt plaats op **17 november 2021, om 10:00 uur** ten overstaan van notaris mr. C.M.A. Helmeijer, notaris in Aruba, in de veilingzaal van Surfside Marina (Dolphin Room) aan de L.G. Smith Boulevard 7 in Aruba.

Let op:
In het geval onderhandse bieding (nog) mogelijk is, kunnen potentiële kopers hun bieding(en) uitbrengen door het invullen van een door notaris Helmeijer opgesteld biedformulier, met overlegging van een bankgarantie en geldig identiteitsbewijs. De bieding dient uiterlijk 14 dagen vóór datum van openbare veiling, schriftelijk en onvoorwaardelijk te worden ingeleverd op het kantoor van Notaris Helmeijer.

De veilingvoorwaarden zullen uiterlijk 8 dagen voor de verkoopdatum beschikbaar zijn op het kantoor van Notaris Helmeijer.

Voor aanvullende informatie over de veiling en/of juridische vragen kunt u contact met ons opnemen:

Notariskantoor Helmeijer
Schotlandstraat 38, Unit 2
Tel: 280-2020 Fax: 280-2028
veiling@notarishelmeijer.com / auction@notarishelmeijer.com
www.notarishelmeijer.com

VACATUREMELDING

N.V. Elmar is momenteel opzoek naar kandidaten voor de functie van:

SUPERVISOR WAREHOUSE

Het organiseren, begeleiden en controleren van de werkzaamheden binnen het team, het beheer van voorraden en het verrichten van uitvoerende magazijnwerkzaamheden.

PRIMAIRE TAKEN

- Beheert de voorraad op de locatie waar de eigen werkzaamheden plaatsvinden en ziet toe op het beheer van de voorraden op overige locaties van Elmar.
- Plaats bestellingen bij Purchasing en ondersteunt indien nodig met het opstellen van een programma van eisen.
- Ontvangt goederen, haalt goederen af en controleert deze op kwaliteit, kwantiteit en tijdige levering.
- Meldt afwijkingen ter correctie aan de Department Head.
- Zorgt voor de opslag van goederen in de daarvoor bestemde locaties in de magazijnstellingen. Af en toe met behulp van een heftruck.
- Verstrekt magazijngoederen aan de hand van getekende afgiftebonnen.
- Signaleert eventuele verschillen tussen geregistreerde en fysieke voorraad en neemt actie om dit te (laten) herstellen.
- Assisteert bij de verzending van goederen en maakt de formulieren daartoe klaar.
- Verricht administratieve werkzaamheden.
- Verricht voorts werkzaamheden die beschouwd kunnen worden als noodzakelijk behorend bij de taak van de organisatie of bij de functie.

FUNCTIE-EISEN

- MBO+ Logistiek
- Minimaal 3 jaar relevante werkervaring
- Evaring met Microsoft Office pakketten
- Rijbewijs B
- Certificaat heftruck
- On call werkzaamheden, moet 24/7 beschikbaar zijn buiten kantooruren.
- Goede mondelinge uitdrukkingsvaardigheid in Nederlands, Engels, Papiamentto

UW SOLLICITATIE

Indien u zich herkent in het bovenstaand profiel, nodigen wij u uit uw sollicitatiebrief met bijgaand een recente CV en diploma's te sturen tot uiterlijk **5 november 2021** naar: N.V. Elmar, t.a.v. afdeling Human Resources, Mevrouw Melissa Ritfeld MSc., of via email: recruitment@elmar.aw
Een medische keuring is onderdeel van het werving- en selectieproces.

ELMAR

PR-medewerker veroordeeld tot gevangenisstraf voor ontuchtige handelingen

ORANJESTAD — PR-medewerker en fotograaf Jason Margarita werd vanochtend veroordeeld tot dertig maanden gevangenisstraf, waarvan zes voorwaardelijk voor het plegen van ontuchtige handelingen met een kind onder de zestien jaar. Nog niet bekend is of hij in hoger beroep gaat. Zijn advocaat wil zich eerst over de uitspraak buigen.

De straf viel lager uit dan het Openbaar Ministerie (OM) had geëist. Die wilde hem 42 maanden achter de tralies zien, waarvan zes maanden voorwaardelijk. Volgens de advocaat van Margarita, die vanochtend de lokale media kort te woord stond, heeft de rechter rekening gehouden met

dat hij de relatie met de minderjarige niet zou hebben geïnitieerd en dat hij in het verleden ook niet in aanraking is geweest met pedofilie. Wel zei ze ook dat hij 'beter had moeten weten' en gaf een boodschap mee aan de samenleving dat deze zaak laat zien dat de wet, de wet blijft. "Het is een

goede indicatie dat iedereen moet letten op wat hij doet. Want jij bent uiteindelijk de volwassen persoon en jij bent verantwoordelijk. Ondanks dat er geen pedofilie in het spel was, geen verkeerde intentie of verkeerd gebruik van de relatie, het blijft strafbaar voor de wet."

Margarita werd in februari aangehouden nadat aangifte tegen hem was gedaan van ontucht met een minderjarige vrouwelijke cliënt van de sportschool die hij samen met zijn echtgenote runt. Hij verrichte in het verleden

PR-werkzaamheden voor de politieke partij POR. Even gingen er geluiden rond dat Margarita ook werkzaam was voor de regering, maar voormalig Justitie-minister Bikker meldde in februari dat hij niet als ambtenaar of contractant werkzaam bij hen was.

Wel had het ministerie een contract met zijn werkgever – het mediabedrijf dat op naam staat van zijn echtgenote – en er werd meteen een toegangsontzegging voor het Bestuurskantoor ingesteld voor hem na arrestatie.

Extra politiecontrole tijdens Halloween

ORANJESTAD — Het Korps Politie Aruba (KPA) maakt duidelijk dat zij gedurende dit Halloween-weekend extra streng gaan controleren. De extra controles houden verband met de vele Halloween-festiviteiten die dit weekend staan gepland. "Het KPA is zich ervan bewust dat Halloween-feesten erg geliefd zijn onder de samenleving en vaak groots worden gevierd. Maar het KPA wil iedereen eraan herinneren dat er voldoende politie op straat zal zijn gedurende dit weekend." Extra gecontroleerd wordt er op het rijden onder invloed, alsook het houden aan de geldende coronaregels. Daarbij worden aangehouden mensen gecontroleerd op het in orde hebben van de autopapieren.

Noodkreet Saba: Chronische zorg op Aruba dringend aandacht nodig

Vervolg van pag 1

Er is al jaren te weinig geïnvesteerd in de chronische zorg op Aruba terwijl de vraag alleen maar toeneemt. De wachtlijsten zijn lang en Saba krijgt bijna dagelijks wanhopige telefoontjes van familieleden die de zorg niet aankunnen, of van bezorgde huisartsen. Maar door de bezuinigingen naar aanleiding van de coronacrisis moest het verpleegtehuis zelfs bedden sluiten. Wat de situatie verder compliceert is het feit dat er momenteel alleen wetgeving bestaat voor zorg die valt onder de noemer 'cure' zoals huisartsen, specialisten en het ziekenhuis en die gedekt wordt door de Algemene Ziektekostenverzekering (AZV). Terwijl chronische zorgverlening daar niet onder valt, maar onder de noemer 'care'. En daar bestaat geen wetgeving voor, en dus ook geen erkenning en geen dekking vanuit de AZV. "Eigenlijk bestaat chronische zorg op Aruba niet", zegt Smits. Als het aan Smits en Kock ligt komt daar op korte termijn verandering in, want cure en care horen eigenlijk hand in hand te gaan en zouden allebei onder het zorgstelsel moeten komen. De reële kosten van de chronische zorg worden lang niet gedekt met de huidige financiële middelen, sterker nog, om daadwerkelijk aan de vraag te voldoen moet er veel meer geld beschikbaar komen.

Waar er momenteel 22 miljoen florin beschikbaar is gesteld met een maximum van 200 bedden, is er in werkelijkheid minimaal 30 miljoen nodig. Maar volgens Smits en Kock is de werkelijke behoefte in de maatschappij maar liefst 500 bedden, en

daar moet stapsgewijs naar toe gewerkt worden.

Werkelijke crisis

En hier ligt de werkelijke crisis, zegt Smits. "Een heel groot deel van de bevolking is ongezond met als consequentie dat de druk op de chronische zorg, die nu al hoog is, exponentieel toeneemt omdat men steeds jonger chronisch ziek wordt. De komende vijftien jaar zal er steeds meer een verschuiving van ouderenzorg naar absoluut chronische zorg komen", aldus Smits. "Er zijn mensen van 25 jaar dialysebehoefte. Er is een taboe, men praat er niet over, maar ondertussen zijn er wel een heleboel hulpbehoevende mensen die niet thuis kunnen wonen en die gespecialiseerde hulp nodig hebben. Maar je kunt niet doen alsof het niet bestaat. Het is echt heel belangrijk dat de bevolking en de regering wakker worden, want als we niks doen, dan gaat het fout. Het raakt ons allemaal."

De hoop van Smits en Kock is dat er zo snel mogelijk aandacht voor dit probleem kan komen. Ze hebben de expertise en potentie wel om meer te kunnen doen, zegt Smits, maar de financiële capaciteit is er simpelweg niet waardoor veel mensen niet de hulp kunnen krijgen die zij nodig hebben. En daarvoor moet allereerst wetgeving komen, zodat er erkenning komt en structu-

rele financiering vanuit de zorgverzekering. Met wetgeving, meer geld en meer samenwerking kan het aanbod van chronische zorg groeien en bijdragen aan een betere kwaliteit van leven. Er zijn al gesprekken geweest met de nieuwe minister die de portefeuille ouderenzorg onder zich heeft, Ursell Arends (Raiz), en de hoop is hoog bij Smits en Kock dat er uiteindelijk iets gedaan zal worden.

Opererend team uit Nederland: 5 kinderen ondergingen schisisoperatie

Foto: HOH

ORANJESTAD — Een totaal van vijf kinderen is onlangs lokaal geopereerd aan schisis, in de volksmond ook wel hazenlip genoemd. Dit door het schisisteam uit het Nederlandse Nijmegen dat sinds 2010 een samenwerkingverband kent met het Horacio Oduber Hospitaal (HOH).

Het team was onlangs een week op Aruba, meldt het HOH. In die tijd hebben zij een totaal van veertig kinderen met schisis geëvalueerd, wat uiteindelijk leidde tot vijf operaties. Deze operaties zijn in twee dagen uitgevoerd door mond-, kaak- en aangezichtschirurg/schisischirurg Marloes Nienhuijs.

Zij laat weten dat het eerste kind dat ze opereerde te maken had met zowel een spleet in haar lip en gehemelte, wat volgens haar volledig kon worden gesloten. "Het kind ziet er nu beter uit, kan beter leren drinken en kan daarna normaal leren praten." Een andere operatie die zij uitvoerde bij de kinderen was het vergroten van het ge-

hemelte, waardoor zij beter kunnen praten.

Vijfde keer

Lokaal heeft Aruba het specialisme niet om deze kinderen te opereren, en daarom wordt gewerkt met het team van het Radboud Universitair Medisch Centrum (UMC) uit Nederland. Inmiddels is dit de vijfde keer dat zij Aruba bezoeken. De eerste keer betrof in het jaar 2010, daarna kwamen ze in 2012, 2014 en 2018. Volgens het HOH is het doel om elke twee jaar een keer naar Aruba te komen. "Er zijn tijden waarin het langer duurt, bijvoorbeeld door Covid-19, waardoor we een achterstand hadden", aldus het HOH. In 2018 werden drie kinderen met schisis geopereerd.

Schisis

Het Radboud UMC meldt dat schisis een aangeboren afwijking is van het gezicht en een spleet in de bovenlip, bovenkaak of het gehemelte kan betreffen. De oorzaak ligt bij verschillende factoren, waaronder een afwijking in de genen en een verstoring in de groei in de eerste twaalf weken van de zwangerschap. "Het gezicht van een baby vormt zich in het begin van de zwangerschap. Verschillende delen van het gezicht groeien naar elkaar toe. Bij een tot twee op de 1000 baby's sluit de bovenlip, de bovenkaak en/of het gehemelte niet helemaal. De spleet die hierdoor ontstaat, heet schisis. Op een echo is het soms mogelijk om een lipspleet al tijdens de zwangerschap te zien", aldus het Radboud UMC. Gevolg hiervan is dat deze kinderen moeilijk kunnen praten, vaak kampen de kinderen ook met slecht horen.

Justitie-minister: KPA behandelt zaak 'gevalen' dj met prioriteit

ORANJESTAD — Mensen die via sociale media zeggen meer te weten over de mysterieuze dood van DJ Luis Angel Figueroa, worden door het Korps Politie Aruba (KPA) actief benaderd of zij een daadwerkelijke verklaring willen geven. Dat stelt Justitie-minister Rocco Tjon (MEP). Gisteren nam zijn school EPB Hato op eervolle wijze afscheid van de twintigjarige.

Een auto met daarin de kist kwam gisterenmiddag bij EPB Hato voorrijden. Voor de school stonden leerlingen, docenten en familieleden opgesteld. De witte kist werd deels uit de auto geschoven voor het afscheid, waarna hij werd toegesproken en er een krans op werd gelegd. Iedereen kreeg vervolgens de ruimte om een laatste groet te brengen aan de kist, wat voor velen duidelijk emotioneel was. Figueroa overleed vorige week zondag 24 oktober, nadat hij van de derde verdieping van winkelcentrum Paseo Herencia 'viel'. Of hij daadwerkelijk gevallen of misschien zelf gesprongen

is, is de vraag aangezien mensen stellen dat zij gezien hebben dat hij het winkelcentrum af werd geduwd na een ruzie. De familie verklaarde aan de media dat zij niet geloven dat hij zelf is gesprongen, aangezien hij volgens hen niet kampte met problemen. Ook stelde zij van het Korps Politie Aruba (KPA) te hebben vernomen dat op de plaats delict geen beveiligingscamera's aanwezig waren. Tot op heden zijn, voor zover publiekelijk bekend, nog geen arrestaties verricht in deze zaak.

Actief benaderen

Ondertussen gonst het wel van de geruchten in

de samenleving. Onlangs maakte Justitie-minister Tjon gisteren tijdens een persconferentie in het Bestuurskantoor duidelijk dat hij niet meer informatie kan geven, aangezien de zaak in onderzoek is. "Wat ik kan garanderen is dat het KPA de zaak behandelt als een zaak met prioriteit", maakte hij duidelijk.

Daarbij stelde hij ook dat alle informatie die bij het KPA binnenkomt op het moment 'diepgaand wordt geanalyseerd'. "En zij die aangeven informatie te hebben, worden via sociale media proactief benaderd.

Want aan het einde van de dag kan op straat gepraat worden, maar als die informatie niet officieel bij het onderzoeksteam komt en op papier staat, kan er niets met deze informatie worden gedaan."

Onderzoek naar lek ministerraad

ORANJESTAD — De ministerraad besloot woensdag 27 oktober tot de benoeming van Ady Thijsen (MEP) als vertegenwoordiger van Aruba bij de Europese Unie. Dat bericht lekte uit naar de media, op een moment dat het nog niet bekend gemaakt mocht worden. De zaak is in onderzoek, meldde de premier gisteren tijdens een Statenvergadering.

Op dit moment is Ady Thijsen nog lid van de Staten, bij een benoeming in Brussel zal hij die functie moeten opgeven. De kwestie werd door Statenlid Setty Yarzragay gisteren aan de orde gesteld in het parlement. Zij wees op de Landsverordening die de werkwijze van de ministerraad regelt. Artikel 19 is over de geheimhouding duidelijk: 'Al hetgeen ter vergadering besproken wordt, de besluitenlijst, het verslag dan wel een uittreksel of een gedeelte daarvan, is geheim, tenzij de minister-president of de minister-raad gehele of gedeeltelijke ontheffing van geheimhou-

ding verleent'. Ze vroeg om een reactie van de minister-president. Minister-president Evelyn Wever-Croes (MEP) kon in dezelfde Statenvergadering

Het 'prikkelraad'

Creëer bewustzijn en publiceer een foto van iets dat mensen in gevaar kan brengen!

E-mail naar aosaruba@amigoe.com.

Cultuur-minister krijgt exclusief kijkje bij stadse bijen

ORANJESTAD — Cultuur-minister Xiomara Maduro (MEP) bezocht de urban bijenfarm van Eco Living Aruba op uitnodiging van Stichting Rancho, die als project op dit moment 'urban farming' heeft. Daar werd zij in een pak gehesen om vervolgens ook daadwerkelijk met de 'stadse bijen' uit de kast in contact te komen.

De bijenfarm zit in hartje stad, in de Visstraat, vlak naast het Archeologisch Museum. Op de foto's van de minister is daarom ook te zien hoe de Zara op de achtergrond prijkt. Naast informatie over de bijenfarm kreeg de minister de volledige ervaring door in pak te gaan en de bijenkasten van dichtbij te bekijken. Ook kreeg ze de mogelijkheid om rauwe honing te proeven. Rose Barro van Eco Living Aruba vertelt aan deze krant dat haar man 'de beekeeper' is. Op het moment hebben ze in de Visstraat twee kasten staan waarin zij zo'n 6000 bijen houden. De farm bestaat uit broedkasten waarin de bijenkoningin wordt gehouden die hierin eitjes legt, alsook een honingkast waarin de bijen honing maken. De gemaakte honing wordt voor de helft gebruikt voor de verkoop, de andere helft is voor de bijen zelf. Van de was worden producten gemaakt als zeep, lipbalsem en handbalsem.

Snoepen in de stad
Opvallend is dat de bijen genoeg voedsel vinden in de stad, vertelt Barro. "Je ziet eigenlijk dat de bijen het goed doen in de stad en bijvoorbeeld beter dan bij Malmok aan zee." De reden is volgens haar dat in de stad meer oudere bomen zijn. "Hier in de buurt hebben ze bijvoorbeeld een grote cashew- of mangoboom staan

en bij Rancho zelf zijn ze bezig met tuintjes waar bijvoorbeeld yerbe di hole staat waar de bijen van eten." Al kan het ook zijn dat de bijen soms 'snoepen' van eten, zo-

als weggegooide frisblikjes, voegt ze toe.

Bijen fosteren
Aruba Eco Living verscheen in 2019 in deze krant in de rubriek 'Gat in de Markt'. Daarin legden de ondernemers uit dat Eco Living Aruba een duurzame sociale onderneming is, 'ontstaan uit liefde voor een groene leefstijl'. Ze ontdekten onder andere dat Aruba weinig bijen heeft en besloten toen

zelf bijenkorven te bouwen. Inmiddels kunnen ook eilandbewoners een bijenkorf fosteren, zonder hiervoor te moeten betalen. Mensen die een bijenkorf fosteren, mogen 10 procent van de honingproductie houden en mogen de bijen van dichtbij meemaken. Wie hierin geïnteresseerd is en meer informatie wil over wat dit inhoudt, kan Aruba Eco Living benaderen via de website: www.ecolivingaruba.com.

Foto's: Kabinet Wever-Croes

Schommel en glijbaan voor gezinscentrum

ORANJESTAD — Fundacion Centro Famia Piedra Plat (FCFPP) heeft een speeltoestel gedoneerd gekregen met een schommel en glijbaan. Families uit het buitenland die zich zien als vrienden van de wijk Piedra Plat hebben zich ingespannen om dit te realiseren. Het gaat om Aaron Berg en Aurita Berg, Arthur Tromp, Joella en Roderick Nava, Jonathan Croes uit Nederland, Jordan Schlipken-Croes uit Colombia, Francis Janga uit Canada en Daisy en Jason Bareño uit de Verenigde Staten. Bij de FCFPP vinden ook twee naschoolse programma's plaats, een voor basisschoolleerlingen en een voor middelbare scholieren. Ook worden huiswerkbegeleiding en muziek- en zanglessen gegeven.

J.E. Irausquin Boulevard 22 | ☎ 280-0233 | auction@newleafaruba.com

Camacuri Residence

Av. Milio Croes 46-B, Aruba

Ter versterking van ons front office team zijn wij op zoek naar een:

ENTHOUSIASTE FRONT OFFICE MEDEWERKER M/V (parttime)

Als front office medewerker ben je het visitekaartje van ons hotel. Door jouw vriendelijkheid en enthousiasme krijgen onze gasten een warm welkom. Je hebt een heel afwisselend takenpakket.

Taken en verantwoordelijkheid:

- Het bedienen van de telefooncentrale.
- Het verrichten van alle voorkomende receptiewerkzaamheden in wisseldienst.
- De front office medewerker is verantwoordelijk voor het ontvangen, inchecken en geven van algemene en toeristische informatie aan gasten, verlenen van service tijdens het verblijf (wekdienst, doorgeven berichten, enz.) en uitchecken van gasten.

Functie-eisen:

- Je hebt minimaal een MAVO-diploma, beschikt over aantoonbare en vergelijkbare werkervaring, je bent gastgericht, toont initiatief en is flexibel.
- Nederlandse en Engelse taal zijn vereist; Spaans is een pré;
- Je bent communicatief en sociaal vaardig.

Herken jij jezelf in deze functie? E-mail ons dan je sollicitatie brief met cv per adres: wapenaar.co@gmail.com.

Meer dan alléén een krant!

Geachte abonnee,

De abonnementsprijs voor de Amigoe Aruba was sinds 1 januari 2020 verhoogd naar 38 florin.

Helaas hebben niet alle abonnees hun automatische of doorlopende betalingsopdracht bij de bank aangepast. Neem alstublieft contact op met Zulaika Kelly voor uw rekeningsaldo voordat u naar de bank gaat.

Onze bankrekeningnummers zijn als volgt:

CMB	rekeningnr. 20651903	RBC Royal	rekeningnr. 100031723
Aruba Bank	rekeningnr. 6000400190	Banco di Caribe	rekeningnr. 81027801

Vergeet niet uw naam en abonnement rekeningnummer te vermelden, bij ontbrekende informatie kunnen we uw betaling helaas niet afboeken.

Voor meer informatie kunt u ons bellen tussen 8:00 uur en 14:00 uur op 582-4333.

Wij waarderen uw loyaliteit als trouwe lezer.

Afspraak met Stichting BOB mogelijk straks via Aruba Health App

ORANJESTAD — Het plan is dat de Aruba Health App, behalve voor de coronacrisis, verder wordt ingezet op preventief gezondheidsgebied. Vrouwen moeten bijvoorbeeld via de app opgeroepen kunnen worden zich aan te melden voor het bevolkingsonderzoek voor de vroegtijdige opsporing van borstkanker. Gisteren tekende Stichting Bevolkingsonderzoek Borstkanker (BOB) samen met Volksgezondheid-minister Dangui Oduber (MEP) een Memorandum of Understanding (MoU) hiervoor.

De ondertekening van de MoU houdt verband met het nationale preventieplan 2020-2030 dat de regering opstelde. Het streven is dat men in de toekomst de Aruba Health App, die nu nog uitsluitend wordt gebruikt in de coronacrisis, ook voor andere zaken in kan zetten op preventief gezondheidsgebied. Zo is het plan dat vrouwen vanaf januari 2022 een afspraak kunnen maken

voor het borstbevolkingsonderzoek via de voornoemde app. Daarbij is het de bedoeling dat men alle informatie met betrekking tot borstkanker en het onderzoek via de applicatie kan vinden.

Stefan Lucas van Stichting BOB laat weten dat zij als stichting blij zijn met de samenwerking. “Ik denk dat de Health App zijn waarde absoluut bewezen heeft en voor

ons als stichting is het heel belangrijk dat we in contact blijven met onze doelgroep. En wij zijn ervan overtuigd dat de Health App ons daar heel goed bij kan helpen.” Vanaf 45 jaar worden vrouwen opgeroepen om zich elke twee jaar te laten screenen op borstkanker. Vrouwen worden tijdens de screening onderworpen aan een mammoogram, een röntgenfoto van de borst waarmee afwijkingen in het borstweefsel vroegtijdig kunnen worden opgespoord. Bij afwijkingen wordt er een vervolgonderzoek ingesteld dat kan aan tonen of de geziene afwijking goedaardig of kwaadaardig is. Volgens de statistieken van Stichting BOB zijn tot op heden 9000 mensen gescand op borstkanker.

Aruba bij vakbeurs TravDay

ORANJESTAD — De Aruba Tourism Authority (ATA) Europe was onlangs aanwezig bij een vakbeurs die gehouden werd in Hotel Gooiland, Nederland. Aan deze TravDay deden zo’n 120 verschillende reisagenten mee en er kwamen zo’n 600 bezoekers. Het is de eerste grote toerismevakbeurs die in Nederland werd georganiseerd, nadat de afgelopen achttien maanden alle evenementen vanwege de pandemie werden geannuleerd, schrijft ATA. Tirso Tromp van ATA Europe bedankte de organisatie ook tijdens hun TAT’s Travel Podcast, die ter plaatse werd opgenomen. Aruba was er aanwezig met een stand. De organisatie verlootte er ook vijf flessen ‘Aruba Rum’ van de Spirited Union Distillery van ondernemer Ruben Maduro die van Arubaanse afkomst is.

Sinterklaas en pieten ook dit jaar virtueel

De redding van Sinterklaas vorig jaar (archieffoto).

ORANJESTAD — Sinterklaas komt dit jaar aan op 14 november om vier uur ‘s middags. Vanwege de pandemie kan hier geen publiek bij aanwezig zijn. De aankomst wordt live uitgezonden, waarna de Goedheiligman richting de televisiestudio vertrekt voor ontvangst aldaar.

Dat verklaarde Eveline Frank, voorzitter van stichting Sinterklaas gisteren. “Zoals we weten had Sinterklaas vorig jaar grote moeite om Aruba te bereiken, maar hij heeft toch besloten om het eiland dit jaar weer aan te doen om zijn kinderen en ook de volwassenen te bezoeken”, meldt Frank. Vorig jaar zou de goedheiligman ook virtueel aankomen, maar verloor Sinterklaas contact met de autoriteiten toen hij onderweg was en moest uiteindelijk gered worden door de kustwacht.

Show
Voor de ontvangst van de Sint is een ‘mooie show’ voorbereid met zang, dans, verhalen en grappjes in de televisiestudio, meldt de stichting. Kinderen kunnen vanuit huis meedoen aan de spelletjes op televisie waarmee ze prijzen kunnen winnen door in te bellen.

Ouders wordt gevraagd om de kinderen ook een mooie tekening te laten maken voor Sinterklaas en deze op te sturen. Ook hiermee kunnen ze prijzen winnen. Setar stelt hiervoor speciale telefoon-

nummers beschikbaar die later worden gecommuniceerd.

Pietjes
Ook dit jaar kent het eiland gekleurde pieten. Cultuur-minister Xiomara Maduro (MEP) schafte in juni 2020 Zwarte Piet af. “De overheid gaat niet meer ondersteunen dat mensen zich schminken tot Zwarte Piet. Of men gebruikt gekleurde schmink of ze komen met hun natuurlijke huidskleur”, schreef minister Maduro toen op haar Facebookpagina. “We vallen onder het gezag van de commissie organisatie nationale feestdagen en daarom volgen we de instructie van de minister op”, verklaart voorzitter Frank desgevraagd aan deze krant. Daarom zijn onze ‘pietjes’, net zoals vorig jaar, vrolijk gekleurd.

Zo gek nog niet

Double trouble

Alex de Bruijn (1987) is vader van drie en psychiater bij Respaldo. In deze wekelijkse column werpt hij zijn blik op psychiatrie met als doel mensen laten zien dat een bezoek aan een psychiater net zo normaal is als naar de fysiotherapeut of internist gaan. Reacties of vragen zijn welkom via arubaredactie@amigoe.com

Een gekke term vind ik dat. Voor de minder ingewijden: ‘double trouble’ is de term die gebruikt wordt als een persoon én last heeft van een psychiatrische stoornis én van verslaving. Gelukkig ben ik niet de enige die deze term een tikkeltje oneerbiedig vindt, dus noemen we het de laatste jaren liever ‘dubbel-diagnose’. En nu ga ik het stapsgewijs verwarrend maken:

Allereerst, wat is verslaving? Waar we vroeger dachten dat dit ging om mensen met een slechte persoonlijkheid, weinig discipline, slappe karakters, begrijpen we er nu een stuk meer van. Want beetje bij beetje ontpopt verslaving zich als een echte hersenziekte. Zo hebben we ontdekt dat de hersenen van mensen met verslavingsproblemen op sommige plekken vaak iets anders werken. Het beloningssysteem (dopamine, weet u nog?) is vaak in aanleg minder gevoelig. Beloning, wat ervaren wordt als een prettig gevoel als dingen goed gaan, is een belangrijke drijfveer voor ons gedrag. Heb je de pech een minder gevoelig beloningssysteem te hebben dan moet je dus van alles uit de kast trekken om dat gevoel te ervaren. De gevoelens van beloning niet najagen is dus niet echt een optie. Zoeken naar beloning is gewoonweg wat onze soort doet. Kan je niet zo veel aan doen, zo werkt het bij mensenhersen nou eenmaal. Wat de meeste drugs (alcohol valt hier ook onder, is gewoon drugs) doen is direct of indirect dat beloningssysteem activeren. Voelt lekker, dus willen we graag meer. De stap naar verslaafd raken is dan niet zo lastig. Daarbij veranderen de hersenen ook op subtiel wijze onder invloed van die drugs,

waardoor het probleem alleen maar groter wordt. Voeg daar aan toe dat bij de meeste drugs het lichaam zich zo aanpast dat er steeds meer nodig is om dat fijne gevoel te krijgen en de vicieuze cirkel is een feit. Met deze kennis is het lastig uit te leggen waarom verslaving iets fundamenteel anders zou zijn dan een angststoornis, een psychose of een depressie. Die psychische stoornissen zijn allemaal het gevolg van een ingewikkelde interactie tussen aanleg, stoffen in de hersenen, hersenfuncties en bepaalde ervaringen die weer een negatieve invloed hebben op stoffen in de hersenen en hersenfuncties. Precies, net als bij verslaving dus. Maar er is meer samenhang: het gebeurt vaak dat drugs ingezet worden om om te gaan met negatieve gevoelens en gedachten. Zelfmedicatie heet dat. Omdat dat zo goed werkt op de korte termijn is verslaving dan ook snel een feit. Werkt veel sneller dan werken aan een oplossing. En welke groep mensen heeft vaak last van negatieve gevoelens en gedachten? Correct, mensen met een psychische stoornis! Maar wat ik zo apart vind: iemand met een depressie dempt zijn negatieve emoties bijvoorbeeld met eetbuien. Die krijgt misschien wel twee diagnoses: depressieve stoornis en een binge-eating disorder. Of, iemand met een borderline persoonlijkheidsstoornis heeft ook een PTSS vanuit misbruik in het verleden. Komt erg vaak voor, maar dat noemen we gewoon borderline en PTSS. Twee diagnoses, geen dubbel-diagnose. Maar, als diezelfde persoon naast de hersenziekte depressie zijn negatieve emoties dempt met drugs,

dán heet het ineens dubbel-diagnose. Of als deze persoon met borderline zijn emoties dempt met drugs, dán heet het ineens dubbel-diagnose. Of nog gekker, als iemand de diagnoses ADHD, depressie, paniekstoornis en PTSS heeft dan heeft diegene gewoon vier diagnoses. Heeft iemand ADHD, depressie, paniekstoornis, PTSS en verslaving... dan heet het ineens dubbel-diagnose! Gek toch? Als verslaving nou iets wezenlijk anders was dan andere psychische stoornissen, dan was het nog wel uit te leggen. Maar dat is achterhaald, het is hetzelfde, dus waarom vinden we verslaving nog steeds zo uniek onder de hersenziekten dat het een hele eigen categorie heeft gekregen? Het antwoord: historisch bepaald. Omdat we er vroeger anders naar keken heeft het werkveld zich ontwikkeld zoals het zich heeft ontwikkeld. Verslaving ging zijn eigen weg, de rest van de psychiatrie een ander. Hoort niet bij elkaar, verschillende dingen. En het verleden van je afschudden, dat is een hele uitdaging. Gelukkig zijn we daar wereldwijd wel mee bezig. Met als belangrijke drijfveer wat ik hierboven schreef, dus de nieuwste wetenschappelijke inzichten over de oorzaken van verslaving. Daarnaast hebben we ontdekt dat je alle soorten psychische problemen die zich bij een persoon voordoen niet uit elkaar kan trekken. Zoals het eerdere voorbeeld: de persoon met ADHD heeft door zijn impulsiviteit en verstoorde dopaminerge systeem een grote kans drugs te gaan gebruiken. Die drugs verminderen de ADHD symptomen misschien ook nog wel. Door de ADHD is de schoolcarrière

mislukt en werkt deze persoon onder zijn niveau. Door dat besef ontstaan somberheidsklachten, genoeg voor een diagnose depressie. Helemaal ontwikkelt het bij zoals zovele depressieve patiënten paniekaanvallen, die gelukkig minder heftig zijn met alcohol erbij. En dat een auto-ongeluk veroorzaakt onder invloed van drugs een PTSS heeft veroorzaakt helpt ook niet mee.

U snapt, bij deze persoon de verslaving lostrekken en ergens anders willen behandelen is erg, erg lastig. De wetenschap heeft zich dan ook gebogen over de vraag hoe je zo’n combinatie moet aanvielen. Vroeger dachten we dat je eerst van de verslaving af moest komen, daarna kwam de rest aan de beurt. Maar wat blijkt? Een behandeling die zich richt op alle aspecten tegelijk, bij voorkeur binnen één team en onder één dak, is wat het beste werkt bij combinaties van verslavingsproblemen en andere psychische problemen.

Dus wereldwijd zie je dat verslavingszorg en GGZ weer meer en meer integreren. Mensen gaan weer in hetzelfde gebouw zitten en werken nauw samen om klanten vanuit verschillende invalshoeken tegelijk te behandelen. Op Aruba zijn de gesprekken over de toekomstige inrichting van GGZ en verslavingszorg *as we speak* in volle gang. Maar welke kant Aruba op gaat? Ook ik ben héél benieuwd!

Stevig Ouderschap gaat van start in San Nicolas

ORANJESTAD — Voor het programma Stevig Ouderschap (SO) zijn verschillende verpleegkundigen getraind die bij het Wit Gele Kruis werken. Onlangs stond de organisatie stil bij het tienjarig bestaan van het programma.

Stevig Ouderschap is preventieve zorg voor gezinnen met een minder makkelijke start. Doel is het risico op ernstige opvoedproblemen en kindermishandeling te verkleinen door gezinnen met een minder makkelijke start een steuntje in de rug te geven. Dat wordt bereikt met huisbezoeken door een jeugdverpleegkundige. In 2017 legde directeur Gino Goloe nog uit aan deze krant dat ouders bij de geboorte van een baby een envelop met een formulier ontvangen. De ingevulde gegevens worden ingevoerd in een systeem dat een score berekent. Bij een hoge score, wat bijvoorbeeld vaak voorkomt bij tienermoeders, aan drugs of alcohol verslaafde ouders of werklozen, krijgen de ouders twee jaar begeleiding.

In 2011 kwamen Merian Bouwmeester en Jose van den Putte van Stevig Ouderschap Nederland naar Aruba om de training te verzorgen. Toen gingen Wil Mac-Jannet (SO-verpleegkundige) en Maryla Solognier (coördinator) aan de slag in de wijken van Dakota en Oranjestad, met steun van Cede Aruba. Zij werden zelf uiteindelijk ook trainer voor het SO-programma in 2021, waar ze nog eens drie collega’s opleidden. Sinds oktober is er een verpleegkundige, Sueyenne Henri, aangesteld

om het SO-programma te verzorgen voor San Nicolas.

Doel is om dit programma uiteindelijk in nog meer wij-

ken aan te kunnen bieden, aldus de organisatie.

Breinbreker van de dag

Elke dag vindt u in de Amigoe op deze pagina een Sudoku. Plaats de cijfers 1 tot en met 9 zo in het diagram dat elk cijfer precies één keer voorkomt in elke rij en elke kolom. Elk van de cijfers 1 tot en met 9 moet ook precies één keer voorkomen in elk van de vetomrande 3-bij-3-vierkanten.

De oplossing voor de Sudoku staat op pagina 9 in deze krant.

9				3		
	7				8	
	5	1		2		
				4	5	7
	1	7		9	6	5
2			3	6		
			8		4	6
		8				2
			4			5

DIFFICULTY RATING: ★★★★★☆

Cft aan kabinet Pisas-II:

‘Medicijnenbesparing onvoldoende gerealiseerd’

WILLEMSTAD — Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) heeft er bij de Curaçaose regering nogmaals op aangedrongen om te besparen op medicijnen. Deze besparingen zijn volgens het orgaan namelijk niet of nauwelijks gerealiseerd. Het Cft wil dat daarin dit jaar substantiële stappen worden gezet wat uiteindelijk moet leiden tot een lagere landsbijdrage van de overheid aan de sociale fondsen. “Het komt nu aan op de uitvoering.”

Het Cft gaf in recente gesprekken met de regering aan dat Curaçao de huidige economische opleving, met name door het aantrekken van de toerisme, kan gebruiken om structurele verbeteringen door te voeren. De nodige hervormingen voor het garanderen van betaalbare zorg en sociale zekerheid moeten bijvoorbeeld ‘met voortvarendheid worden doorgevoerd’. Op korte termijn worden extra bijdragen van het land aan de sociale zekerheid voorkomen, aldus het Cft. “Op de middellange termijn zal Curaçao de betaalbaarheid van het sociale stelsel ook voor toekomstige generaties moeten waarborgen.”

Een voorbeeld van een hervorming die al is doorgevoerd, is de overgang naar generieke medicijnen, waarmee op korte termijn volgens het Cft een besparing van 40 tot 50 miljoen gulden kon worden gerealiseerd. Een generiek medicijn is een soort ‘kopie’ van een merkmedicijn. De stof die ervoor zorgt dat een medicijn werkt, heet de werkzame stof. In het generieke medicijn zit dezelfde werkzame stof en dezelfde sterkte.

Schommelfonds

De sociale zekerheid en zorg vormen een belangrijk deel van de overheidsbegroting. Die boodschap gaf het Cft eind juni al tijdens het vorige bezoek aan het kabinet-Pisas II. Het Land betaalt jaarlijks een bijdrage van 306 miljoen gulden aan de sociale fondsen en moet tekorten in het Schommelfonds aanvullen. Door de regering zijn besluiten genomen waarmee in 2022 en 2023 tekorten in het Schommelfonds moeten worden voorkomen. “Deze besluiten vereisen tijdige uitvoering en strakke monitoring, en moeten worden uitgebouwd tot structurele hervormin-

Foto: Ken Wong

Economische hervormingen, belastinghervorming en uitgavenbeheersing zijn cruciaal voor noodzakelijke economische groei op Curaçao, zegt Cft-voorzitter Raymond Gradus (l).

gen om de sociale zekerheid en zorg ook op langere termijn houdbaar te maken.”

Het Cft uitte tevens zijn zorgen over de uitvoering van de afspraak dat de hogere exploitatielasten van het Curaçao Medical Center ten opzichte van Sehos, gecompenseerd worden door efficiëncybesparingen in de zorg.

Overheidsschuld

De overheidsschuld van Curaçao bedraagt op dit moment 4196 miljoen gulden. Curaçao startte een project verhoging (belasting-)opbrengsten met als doel de achterstand in het opleggen van aanslagen en de invordering van openstaande belastingsschulden weg te werken. Dit moet leiden tot een verhoging van de belastingcompliance onder de huidige belastingplichtigen en tot hogere opbrengsten. Cft: “Om een verdere oloploop van de overheidsschuld te voorkomen, is ook beheersing van de uitgaven noodzakelijk. Daarvoor zijn verbeteringen in de begrotings- en verantwoordingscyclus, het financieel beheer en de invulling van het aandeelhouderschap van de overheidsentiteiten noodzakelijk.”

Begroting in 2022

De ontwerpbegroting 2022 toont een tekort van 262 miljoen gulden op de gewone dienst. De regering kan dit tekort verkleinen door de uitgaven verder te beperken en de inkomsten te verhogen, zo klinkt het advies van Cft eenvoudig.

Ook belastinghervorming is noodzakelijk, waarbij grondslagverbreding in combinatie met vermindering van de administratieve lasten centraal moeten staan, aldus Cft. “In de ontwerpbegroting die nu in de Staten ligt is voor 2022 ook een dotatie (lees: donatie) aan het Schommelfonds opgenomen, die niet meer nodig zal zijn. De minister van Financiën (Javier Sylvania, MFK, red.) zegde toe hiervoor een nota van wijziging op het ontwerp in te zullen dienen.”

Om verder oplopen van de schulden te voorkomen, dient volgens Cft de gewone dienst in 2023 sluitend te zijn. “Daarvoor is uitgavenbeheersing bij alle ministeries noodzakelijk. Voor de jaren daarna zullen overschotten noodzakelijk zijn om daarmee de schuld te kunnen aflossen en invulling te geven aan de regels van tekortcompensatie zoals die zijn opgenomen in de Rijkswet financieel toezicht (Rft).”

Daarnaast zullen er volgens het Cft aanvullend afspraken gemaakt moeten worden over de per 1 april 2022 aflopende liquiditeitsleningen. “Afgesproken is om daar bij de vierde uitvoeringsrapportage van 2021 op terug te komen waaruit onder andere moet blijken wat het feitelijke tekort in 2021 zal zijn.”

Gerichte investeringen noodzakelijk
Curaçao heeft te maken met langjarige economi-

sche teruggang en is daarnaast hard geraakt door de coronapandemie. In de tweede helft van 2021 is een duidelijke opleving van de economie zichtbaar, met name in de hospitality-/toerismesector. Volgens de laatste verwachting zal de Curaçaose economie volgend jaar met 6,2 procent groeien. “Het is van groot belang dat de financiële huishouding van de overheid na de crisis op orde komt en dat de economie van Curaçao gaat groeien. Economische hervormingen, belastinghervorming en uitgavenbeheersing zijn daarbij cruciaal.”

Curaçao kan volgens het overkoepelende orgaan ten opzichte van andere Caribische landen een voorsprong creëren door uitvoering te geven aan de in het Landspakket opgenomen maatregelen en hervormingen. “Ook gerichte investeringen in deze fase van de crisis zullen hieraan bijdragen. Er moet gekeken worden hoe de komende tijd, ook in overleg met Nederland, hier middelen voor vrijgespeeld kunnen worden.”

Het Cft bracht van 25 tot en met 27 oktober een bezoek aan Curaçao en voerde gesprekken met onder anderen Javier Sylvania (Financiën), Dorothy Pietersz-Janga (GMN), de Raad van Ministers, de Commissie Financiën van de Staten, de Algemene Rekenkamer Curaçao (ARC), de Belastingdienst en de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Geen coronatest voor reizigers uit Nederland

WILLEMSTAD — Volledig gevaccineerden uit Nederland, waar op dit moment een nieuwe besmettingsgolf woekert, mogen vanaf gisteren Curaçao binnenkomen na vertoon van hun digitale vaccinatiebewijs. Dit in tegenstelling tot reizigers uit onder meer Aruba, Bonaire, Sint Maarten en de VS die compleet gevaccineerd zijn tegen Covid-19. Deze dienen wel een negatieve PCR- of antigeentest over te leggen.

Het kabinet-Pisas II kondigde vorige week al aan dat reizigers uit Nederland met hun EU DCC naar Curaçao mogen reizen. Ook werd meegedeeld dat volledig gevaccineerden uit Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten dit digitale vaccinatiebewijs kunnen gebruiken bij het reizen tussen deze eilanden.

Voorafgaand aan de bekendmaking van de nieuwe reismaatregelen publiceerde de Curaçaose regering een update van de landenclassificatielijst die inging op 18 oktober. Op deze lijst staat Nederland ge-

classificeerd als laagrisicoland. Deze classificatie houdt volgens de nieuwe reisbepalingen in, dat volledig gevaccineerde reizigers uit Nederland geen coronatest hoeven te doen om naar Curaçao af te reizen. Ze dienen slechts hun digitale vaccinatiebewijs te vertonen. Intussen zijn de afgelopen dagen de coronagevallen in Nederland dramatisch toegenomen. Zo zijn in het laatste etmaal 7717 nieuwe besmettingen vastgesteld; het hoogste aantal dagpositieven sinds 19 juli.

Voorts registreerde het Rijksinstituut voor Volksgezondheid

en Milieu (RIVM) in de afgelopen zeven dagen 43.910 positieve tests. Dit is 56 procent meer dan in de week ervoor. Gemiddeld zijn er in de afgelopen week 6272 positieve tests per dag gemeld.

Door deze besmettingsgolf is Nederland nu rood gekleurd op de coronakaart van Europa die wekelijks wordt gepubliceerd door het ECDC, de Europese tegenhanger van het RIVM. De kaart heeft vier kleuren, van laag naar hoog: groen, oranje, rood en donkerrood. Tot slot staan Bonaire en Sint Maarten op de landenclassificatielijst van Curaçao aangeduid als ‘heel hoog’-risicogebied, terwijl Aruba en de VS geclassificeerd zijn als hoogrisicolanden. Deze classificaties houden in dat reizigers uit deze vier landen vóór hun reis naar Curaçao een negatieve PCR- of antigeentest moeten laten doen.

CEPC klaagt bij bisschop over ‘Chonky’ de Lannoy

WILLEMSTAD — Het bestuur van de Curaçao Energy & Petrochemical Cooperative (CEPC) heeft gisteren in een brief aan bisschop Luis Secco hun beklag gedaan. De meeste leden hebben geen werk meer. Het bestuur heeft twijfels over de rol van de onlangs afgetreden directeur van Refineria di Korsou (RdK), Marcelino ‘Chonky’ de Lannoy.

De brief is namens het CEPC-bestuur ondertekend door vicevoorzitter Saville Kleinmoedig. In de brief maakt het bestuur herhaaldelijk melding van de ‘twijfelachtige rol’ die De Lannoy in het gehele overnameproces van de raffinaderij heeft gespeeld. Er wordt tot op heden door de overheid en de RdK nog altijd gezocht naar een overnamekandidaat voor de olieraffinaderij.

De Lannoy is volgens het bestuur van CEPC actief in de katholieke kerk op Curaçao als diaken. “Hij is een dienaar van God. En in deze hoedanigheid

heeft hij tot onze verbazing het gehele overnameproces van de raffinaderij met de mogelijke koper Klesch gemanipuleerd. Hij heeft tegen ons gelogen over de voortzetting van de raffinaderij. Wij, als ontslagen werknemers, maken daardoor nu moeilijke tijden mee. Er is veel leed onder ons en onze collega’s. Veel families lijden onder het beleid dat door De Lannoy is ingezet en ons door De Lannoy is aangedaan”, aldus de briefschrijvers.

In de brief vragen de ondertekenaars om diaken De Lannoy ‘het licht te laten zien’. “Wij zien hem niet als een dienaar

van God. Wij zijn boos en teleurgesteld. Wij zien in hem geen religieuze autoriteit. Wij vragen dat u actie tegen hem onderneemt. Voor hem vragen wij heel veel wijsheid van boven. Wij vragen u als bisschop om de gevolgen van de acties van De Lannoy onder ogen te zien en actie te ondernemen. Ten slotte vragen wij dat God onze raffinaderij beschermt voor de toekomst. Voor onze werkgelegenheid.”

Het is onduidelijk wat CEPC uiteindelijk van bisschop Luis Secco verwacht. Het lijkt erop dat zij van de bisschop verwachten dat diaken De Lannoy opzij zal worden gezet en de katholieke kerk niet meer in de hoedanigheid van diaken mag vertegenwoordigen. “Wij hopen dat u voor ons als katholieke gelovigen gepaste maatregelen neemt”, zo besluit de brief.

Soaw start nieuwe registratie werklozen

WILLEMSTAD — Naar aanleiding van het plan om per eind dit jaar met de Covid-steun voor burgers te stoppen, start de regering met een nieuwe registratie van werklozen. Het ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (Soaw) wil hen helpen bij hun herintrede op de arbeidsmarkt.

Het nieuwe registratieplan van kabinet-Pisas II werd vanochtend door Soaw-minister Ruthmilda Larmonie-Cecilia (PNP) bekendgemaakt. Ze werd bijgestaan door secretaris-generaal Étienne van der Horst in een persconferentie van de regering in Fort Amsterdam. Simultaan aan het afbouwen van de Covid-steun,

heeft Soaw besloten om burgers die hun baan vóór en tijdens de pandemie zijn kwijtgeraakt, te helpen. Eerst wordt het bestand opgeschoond en daarna zal het ministerie als wegwijzer voor deze werklozen gaan optreden. Van der Horst meldde dat vóór de start van de pandemie 1200 werklozen bij Soaw waren geregistreerd.

Tijdens deze crisis hadden negenhonderd burgers zich bij de overheidsdienst (opnieuw) aangemeld als werklozen. Via het ministerie krijgen 1750 van deze werklozen Covid-steun, bestaande uit een tegemoetkoming van 1000 gulden per maand. Om de werklozen te helpen bij het zoeken naar een nieuwe baan, komt Soaw met bijscholingsprojecten. Ook probeert het ministerie, samen met het lokale bedrijfsleven, deze personen tijdelijk aan een baan te helpen via speciale incentives voor lokale bedrijven.

27 vergunningen voor vangen masbangu

WILLEMSTAD — In totaal 27 vissers hebben donderdag uit handen van minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) Dorothy Pietersz-Janga (MFK) namens de dienst Agrarisch en Visserij Beheer (AVB) (voorheen LVV, Landbouw, Veeteelt en Visserij) een vergunning ontvangen voor het vissen op masbangu (horsmakreel).

In de vergunningen staat vermeld hoe en waar de vis gevangen mag worden en onder welke condities de

vissen in grote netten bevraagd mogen worden tot dat deze aan de consument verkocht worden. De vissen

mogen niet te klein zijn. AVB houdt toezicht op de vangst.

Vroeger werden tijdelijke vergunningen aangevraagd door de vissers. Zij deden dit als een grote school op zee werd waargenomen. Volgens Frencler Marchena, waarnemend-directeur bij AVB, zwemmen nu het hele jaar door grote scho-

len masbangu’s langs het eiland. Tijdelijke vergunningen worden daarom niet meer verstrekt; er is besloten deze jaarlijks af

te geven aan vissers die dit wensen.

Volgens Marchena zwemmen er veel masbangu’s in onze wateren. “Voor over-

bevissing hoeven wij niet bang te zijn. Ze zijn tegenwoordig in groten getale te vinden; anders dan voorheen, toen deze slechts aan

einde van het jaar werden signaleerd. Nu zijn ze er praktisch het hele jaar door”, aldus Marchena in gesprek met de *Amigoe*.

VS vanaf 1 november geen zeer hoog-risicoland meer

KRALENDIJK — De Verenigde Staten zijn vanaf 1 november niet meer een zeer hoog-risicoland voor Bonaire maar een hoog-risicoland. Het betekent dat de verplichte test op de vijfde dag na aankomst niet langer voor reizigers uit de VS geldt. Bonaire heeft de lijst met risicolanden aangepast, de aanpassingen gelden vanaf 1 november.

Brazilië en Costa Rica waren eerst zeer hoog-risicoland en gelden nu als hoog-risicoland. Volledig gevaccineerde reizigers uit die landen moeten de gezondheidsverklaring invullen en binnen 48 uur voor vertrek een PCR-test doen. Ongevacineerde reizigers uit deze twee landen moeten de

gezondheidsverklaring invullen en 24 uur binnen vertrek een PCR-test doen, of de PCR-test binnen 48 uur voor vertrek doen en een antigeentest bij aankomst. Argentinië en Canada waren eerder hoog-risicoland, maar zijn op de nieuwe lijst laag-risicolanden geworden. Volledig gevacci-

neerde reizigers uit deze twee landen hoeven zich niet meer te laten testen voor hun reis naar Bonaire. Ze moeten wel de gezondheidsverklaring invullen. Voor een aantal Europese landen is het risiconiveau aangepast.

Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Finland, Portugal en Spanje waren eerst hoog-risicolanden, maar zijn nu laag-risicolanden geworden. Voor volledig gevaccineerde reizigers uit deze landen geldt dat ze zich niet hoeven te laten testen. Wel moeten

ze de gezondheidsverklaring invullen voor hun reis naar het eiland. Niet gevaccineerde reizigers uit deze landen moeten de gezondheidsverklaring invullen en binnen 48 uur voor vertrek een PCR-test doen.

Op www.bonairecrisis.com is het nieuwe overzicht met de risiconiveaus voor landen te zien en worden de reisvoorwaarden voor reizigers naar het eiland opgesomd.

De landen die niet op de lijst staan, worden als hoog-risicoland beschouwd.

Minister Van Engelshoven waagt zich niet aan discussie instructietaal onderwijs Bonaire

KRALENDIJK — “Nee, ik weet uit het Vierlanden-overleg dat instructietaal een onderwerp van discussie is, wat ik goed begrijp, maar ik vind ook echt prima dat die discussie hier moet plaatsvinden.” Dat zei minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Ingrid Engelshoven, tijdens een werkbezoek aan Bonaire deze week.

Foto: NTR/Mart Sverijne

Momenteel is er veel discussie over wat de instructietaal op scholen moet zijn. Volgens docenten is er te veel focus op de Nederlandse taal en moet er meer gekeken worden naar de behoefte van elk kind, zo schrijft Marit Severijne in een reportage voor *Caribisch Netwerk*.

Leerwerkbedrijf wel Papiaments
De minister ging op bezoek bij een leerwerkbedrijf, waar er wel een voorstel ligt voor Papiaments als instructietaal. “Waar bijvoorbeeld koks worden opgeleid waar nu tekort aan is.” Het is een voornemen om deze opleiding ook in het Papiaments aan te bieden. “Daar ligt nu een wetsvoorstel voor in de Tweede Kamer”, vertelt Van Engelshoven. Voornaamste reden voor het werkbezoek was een bezoek aan de bibliotheek, waar nu

plannen voor worden gemaakt om deze te verbeteren. Ook bracht de minister een aantal bezoeken in het kader van onderwijs, waaronder op het MBO. “Ik ben erg onder de indruk van de stappen die daar zijn gezet om het onderwijs echt op niveau te brengen.”

Daarnaast waren er gesprekken over het beter begeleiden en voorbereiden van Caribische studenten die in Nederland gaan studeren. “Daar loopt op dit moment een onderzoek naar”, aldus de minister. “We hopen begin volgend jaar spijkers met koppen te slaan.” Taal is volgens van Engelshoven wel een onderdeel van het beter bege-

leiden en voorbereiden van Caribische studenten. “We zijn aan het kijken hoe we hen kunnen helpen met voldoende taalbagage.”

Mbo-scholen
Van Engelshoven: “Op het gebied van samenwerking tussen de mbo-scholen in Caribisch Nederland liggen nog kansen. Dat zorgt voor versterking van de lokale arbeidsmarkt en kan studenten nieuwe kansen bieden.” Iets anders wat Nederlandse docenten op Bonaire onlangs aangaven, was dat de Nederlandse lesstof niet goed aansluit op de belevingswereld van jongeren. Daarom voelen zij zich genoodzaakt om in hun eigen tijd de lesstof aan te pas-

sen. “Ik kan me dit goed voorstellen”, reageert van Engelshoven. “Uitgevers maken natuurlijk bepaalde methoden, maar onderwijsmiddelen zijn vrij. Het is echt aan de scholen zelf om hier met hun team keuzes over te maken. Dat wordt vanuit de overheid niet voorgeschreven.”

Wet speciaal onderwijs
Onlangs kreeg de Kinderombudsman veel klachten inzake kinderen voor wie geen passend onderwijs is. Op vragen over de status van een wet voor speciaal onderwijs kon de minister geen antwoord geven. “Daar moet ik u een antwoord op schuldig blijven, dat zit in de portefeuille van meneer Slob.”

Wachtlijsten
Scholen op Bonaire kampen momenteel met lange wachtlijsten, terwijl veel docenten maar tijdelijk zijn en er steeds meer mensen naar het eiland komen. Hoe staat van Engelshoven hier tegenover? “Gedeputeerde Nina den Heyer heeft wel haar zorgen geuit over deze ontwikkeling, maar het was niet de bedoeling van dit werkbezoek om daar nu over te spreken.”

Monumentenboek overhandigd aan gezaghebber

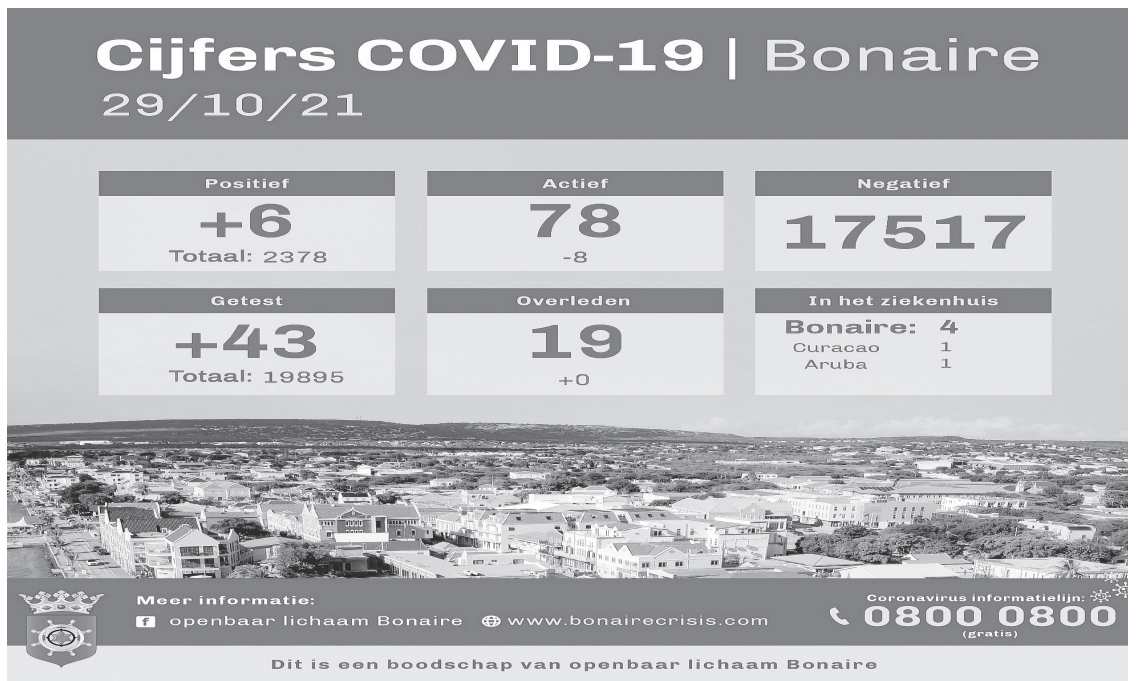

KRALENDIJK — Het boek ‘Monument Bonaire’ is het eerste omvangrijke naslagwerk over bouwstijlen op Bonaire. Schrijfster Wilna Groenenboom heeft het boek aan gezaghebber Edison Rijna overhan-

digd. Tijdens de samenkomst heeft Groenenboom uitgebreid uitleg gegeven over de inhoud van haar boek. In 300 pagina’s vergezeld van 640 foto’s worden 7 lokale bouwstijlen over een periode van ruim 200 jaar

tot aan de jaren 70 beschreven en geïllustreerd. Gezaghebber Rijna heeft op zijn beurt Wilna Groenenboom gefeliciteerd en vertelde dat hij zeer te spreken was over de inhoud van haar boek.

Nog 78 positieve coronagevallen op Bonaire

KRALENDIJK — Op Bonaire zijn vandaag 78 actieve gevallen van Covid-19. Van de 43 binnengekomen testresultaten waren er 6 positief. Van de helft van de nieuwe besmettingen is

de bron bekend. Er liggen zes personen in het ziekenhuis vanwege Covid-19. Eén patiënt krijgt intensieve zorg op Bonaire, één persoon ligt in het ziekenhuis op Curaçao en één

persoon ligt in het ziekenhuis op Aruba. Er zijn veertien personen hersteld van Covid-19. Voor meer informatie over reizen, risicolanden en de actuele regels: www.bonairecrisis.com.

Coronamaatregelen tot en met 2 december verlengd

KRALENDIJK — Gezaghebber Edison Rijna heeft de coronamaatregelen van niveau 2 tot en met 2 december van dit jaar verlengd. Met het huidige aantal besmettingen en de beschikbare zorg voor Covid-patiënten bij Fundashon Mariadal, is er geen reden om nu zwaardere maatregelen te nemen.

Het aantal besmettingen is ook langzaam aan het dalen. Daarom worden de maatregelen die nu gelden nog voor een maand verlengd. Nu de maatregelen worden verlengd, geldt voor privébijeenkomsten bijvoorbeeld dat er maximaal vijftig mensen aanwezig mogen zijn. Voor evenementen geldt een maxi-

mum van maximaal honderd personen en mag 50 procent van de capaciteit worden benut. Horecazaken mogen tot 00.00 uur geopend zijn, en er mag bij die zaken buiten worden gezongen en gedanst. Voor een overzicht van de maatregelen die van kracht blijven: www.bonairecrisis.com.

Bonaire

IN HET KORT

Elektriciteitskast in brand

De politiecentrale kreeg woensdag een melding dat er een woning in brand was bij de Kaya Rita. Bij aankomst van de brandweer en de patrouille kon men zien dat de elektriciteitskast helemaal zwart was en dat er een rookgeur in de lucht hing. Maar er was geen brand. De brandweer heeft het hele huis gecheckt en nadat WEB de stroom had afgesloten, water op de elektriciteitskast gespoten.

Inbraak

Onbekenden hebben tussen dinsdagavond en woensdagochtend een raam van een woning aan de Kaya Dayenne geforceerd om binnen te komen en hebben onder andere verschillende sieraden weggenomen. De zaak wordt onderzocht.

Verkeerscontroles

Op de E.E.G. Bulevar en de Kaya Internasjonal werden maandag en dinsdag in de ochtend- en middaguren geplande verkeerscontroles gehouden. De verkeerscontroles waren in het kader van examens van de aspiranten. Op maandagochtend werden op de E.E.G. Bulevar 12 voertuigen gecontroleerd, waarvan drie bestuurders een proces-verbaal kregen voor het rijden zonder autogordel, twee voor het rijden zonder verzekering en één voor het

rijden zonder rijbewijs. In de middaguren werden in totaal 21 voertuigen gecontroleerd op de Kaya Internasjonal en werden er drie processen-verbaal uitgeschreven voor het rijden zonder rijbewijs, zonder verzekering en voor het rijden zonder autogordel.

Op dinsdag werden in de ochtenduren twaalf voertuigen gestopt en gecontroleerd. Hierbij werden vijf processen-verbaal uitgeschreven; twee voor het rijden zonder rijbewijs, twee voor het rijden zonder verzekering en één voor het rijden zonder autogordel. In de middaguren werden twintig voertuigen gecontroleerd, waarbij zeven processen-verbaal werden uitgeschreven. Deze waren voor onder andere het rijden zonder rijbewijs, zonder verzekering en voor defecte achterlichten. Beide verkeerscontroles vonden plaats op de Kaya Internasjonal.

Brand in woning

De politiecentrale kreeg dinsdagmiddag melding dat er een woning aan de Kaya Mercedes in brand stond. Bij aankomst van de politie en de brandweer bleek de hele woning in brand te staan. De bewoner was niet thuis. De brandweer bluste de brand. De materiële schade was enorm. De oorzaak van de brand is niet bekend.

WILLEMSTAD — Angelo Carlos (Marcus) Elizabeth (Curaçao, 34 jaar) is opgegroeid in de wijk Rondeklip. Na de lagere school op de St. Lucia-school en het Radulphus College verhuisde hij voor zijn vervolgopleiding naar Nederland. Hij doet het daar goed. Hij is modeontwerper en heeft zelfs zijn eigen modelijn.

door Norman E. Serphos

Elizabeth heeft in juni zijn bachelor-diploma in mode-design en styling behaald. Hij was de beste van de klas.

Foto: Ingrid Belderman

Elizabeth heeft dit shirt ontworpen. Het is een blouse met het Guardian Patroon, waar hij alle rechten op heeft geclaimd en kan derhalve niet zonder zijn toestemming gebruikt worden. Ook is zijn damestas uit zijn collectie te zien.

Zijn oma, Selma Felicia

Zijn afstudeerproject was ‘1863’, het jaar dat slavernij op Curaçao werd afgeschaft. In zijn leven is zijn oma Selma Felicia (90) zijn inspiratiebron. Hij groeide op bij zijn oma.

Virginia Dementricia, een tot slaafgemaakte vrouw op Aruba en later op Curaçao, was zijn inspiratie voor zijn afstudeerproject.

erfgoed en straatkleding. Na deze periode heeft hij twee jaar in London gewoond waar hij zich verder ontwikkelde. Hierna keerde hij terug naar zijn huidige woonplaats, Amsterdam.

Het gaat goed met Elizabeth, zo vertelt hij in een gesprek met deze krant. Hij heeft inmiddels zijn eigen kledingmerk, ‘Marcus Elizabeth’. “Mijn merk bestaat uit kleding voor vrouwen en leren tassen die voor mij in Spanje worden gemaakt.”

De tassen ontwerpt hij voor zowel mannen als vrouwen. Deze collectie noemt hij de ‘Maxima Collection’. Hij heeft zijn eigen website waar hij zijn waar tentoontstelt.

De ontwerper put zijn creaties uit alle hoeken. Eén is bijzonder en noemenswaardig. Een rok van zijn oma trok in zijn jeugdjaren zijn aandacht. Het heeft een zogenaamd *houndstooth-patroon* ook wel *pied-de-poule* genaamd. Dit was voor hem heel bijzonder. Hij heeft het patroon sinds enige tijd wettelijk geregistreerd en noemt het nu de ‘Guardian Patroon’. Guardian omdat zijn oma zijn voogd (guardian) was. Het patroon mag nu alleen door hem worden verwerkt.

Elizabeth focust zich voor 100 procent op zijn eigen merk. “Maar ik hou ontzettend van nieuwe dingen leren en zou graag bij een jong

De rok van oma Selma. De rok is de inspiratie geweest voor zijn geregistreerde Guardian Patroon.

high fashion merk willen werken zoals Botter Paris van Lisi Herrebrugh and de Antilliaanse modeontwerper Rushemy Botter voor meer ervaring. Ik heb grote bewondering voor Botter”, zo verklaarde hij vanmorgen.

Ook zijn oma wil graag wat even terug op zijn geboorteland. “Angelo heeft zijn creativiteit en oog voor stoffen en design van zijn overgrootvader. Hij was coupeur en werkte in zijn tijd ook veel met stoffen.”

Na dertien jaar is hij weer even terug op zijn geboorteland. “Om mijn oma en overige familie op te zoeken en onderzoek te doen voor mijn nieuwe collectie die geïnspireerd wordt door Curaçao”, aldus de jonge modeontwerper.

Euro

Lager

AMSTERDAM — De hoofdin-
dex op Beursplein 5 noteerde
rond het middaguur 1 procent
lager op 803,90 punten. De
MidKap verloor 0,4 procent
tot 1050,01 punten. Frank-
furt, Parijs en Londen zakten
tot 0,9 procent. Het algemene
prijspeil in de eurozone steeg
in oktober met 4,1 procent
door de sterke toename van
de energieprijzen.
Op het Damrak waarschuw-
de verlichtingsbedrijf Signify
voor aanhoudende proble-
men in de toeleveringsketen,
waardoor het veel omzet mis-
loopt. Volgens topman Eric
Rondolat was er sprake van
een sterke vraag naar slimme
verlichting, maar heeft het
bedrijf door verstoringen in
de toeleveringsketen moeite
om aan die hoge vraag te vol-
doen. Het wereldwijde chipte-
kort heeft Signify 100 miljoen
euro aan omzet gekost in het
derde kwartaal. Het aandeel
kelderde bijna 10 procent en
was hekkensluter in de AEX.

De euro was 1,1650 dollar
waard, tegen 1,1687 dollar
een dag eerder. Een vat Ame-
rikaanse olie kostte 0,2 pro-
cent minder op 82,68 dollar.
Brentolie werd 0,1 procent
duurder op 84,40 dollar per
vat.

Tokio

Hoger

TOKIO — De aandelenbeurs
in Tokio is vandaag licht hog-
er geëindigd. De Nikkei in
Tokio ging met een plusje van
0,3 procent het weekeinde in
op 28.892,69 punten. Elektro-
nicaconcern Panasonic zakte
5 procent ondanks een verhog-
ing van de winstverwachting
voor het gehele boekjaar.
De Chinese beurzen note-
erden verdeeld. De beurs-
graadmeter in Shanghai
won tussentijds 0,5 procent
en de Hang Seng-index in
Hongkong daalde 0,6 pro-
cent. Evergrande verloor 1,7
procent in Hongkong. Volgens
persbureau *Reuters* heeft het
noodlijdende Chinese vast-
goedconcern opnieuw net op
tijd de rente op een van zijn
leningen betaald binnen de
wachttijd van dertig dagen.
Vorige week wist het concern,
dat gebukt gaat onder een
enorme schuldenlast, ook al
op het nippertje wanbetaling
te voorkomen.
De Kospi in Seoul zakte 1,1
procent. Samsung verloor 1
procent. Het Zuid-Koreaanse
technologieconcern zag de
winst afgelopen kwartaal met
ruim een kwart stijgen dank-
zij hogere prijzen voor zijn ge-
heuechips.

Wall Street

Gemengd beeld

NEW YORK — De Dow-Jones-
index koerste vandaag na een
kwartier handelen een fractie
omlaag op 35.748 punten. De
brederes S&P 500 ging 0,3 pro-
cent omlaag tot 4583 punten
en techgraadmeter Nasdaq
verloor 0,6 procent tot 15.362
punten. Techconcerns Amazon
en Apple zijn in de eerste
handelsminuten op de New
Yorkse aandelenbeurzen bijna
150 miljard dollar aan beurs-
waarde kwijtgeraakt. Amazon
waarschuwde voor een lagere
winst in het vierde kwartaal
en ging 3,3 procent omlaag.
Het webwinkelconcern moet
fors meer uitgeven om in het
feestdagenseizoen aan vol-
doende personeel te komen dat
alle online bestelde cadeaus
kan bezorgen. Ook spelen lo-
gistieke knelpunten het tech-
bedrijf parten.
Apple-topman Tim Cook
maakte bekend dat proble-
men in de toeleveringsketen
het bedrijf zo'n 6 miljard dol-
lar aan omzet hebben gekost.
De komende maanden zal de
iPhone-maker bovendien
last hebben van chiptekorten.
Beleggers schrokken van die
waarschuwingen en zetten het
bedrijf 3,7 procent lager.

Herstellend Air France-KLM beperkt verlies

PARIJS — Luchtvaartconcern Air France-KLM heeft in het derde kwartaal het nettoverlies sterk terugge-
drongen. Als rentes en belastingen niet worden mee-
gerekend, boekte het concern zelfs zijn eerste opera-
tionele winst sinds de uitbraak van het coronavirus. De Frans-Nederlandse combinatie vervoerde dankzij
soepelere reisregels veel meer passagiers dan een
jaar eerder en profiteerde van eerder ingezette be-
zuinigingen.

Air France-KLM vervoerde
in de belangrijke zomer-
maanden juli, augustus en
september bijna 17 miljoen
passagiers. Dat is bijna een
verdubbeling ten opzichte
van dezelfde periode vorig
jaar. Toen golden binnen Eu-
ropa nog veel reisrestricties
die vanwege vaccinatiecam-
pagnes en het EU-brede co-
ronapaspoort zijn komen te
vervallen.
De omzet steeg dankzij de
toegenomen vraag naar tic-
kets met 81 procent tot 4,6

miljard euro. Daarop boekte
het bedrijf een operationele
winst van 132 miljoen euro.
Vliegtuigen zaten voller
dan tijdens de coronamaan-
den en forse banenreducties
zorgden ook voor lagere kos-
ten.

Rentebetalingen

Dat onder de streep nog wel
een verlies van 192 miljoen
euro staat, komt onder ande-
re door alle rentebetalingen
die Air France-KLM moet
doen op de noodkredieten

die het concern in crisistijd
overeind hielden. Wel is het
nettoverlies veel kleiner dan
de min van 1,6 miljard euro
die in het derde kwartaal
van 2020 de boeken in ging.

Voor Air France-KLM is de
aanstaande opening van de
Amerikaanse grenzen voor
gevaccineerde Europese rei-
zigers een grote meevaller.
Nadat bekend was gewor-
den dat de Verenigde Staten
vanaf 8 november passagiers
uit EU-lidstaten toelaten,
kwamen er veel boekingen
voor het najaar en het feest-
dagenseizoen binnen.

Coronabeperkingen

Helemaal terug op het ni-
veau van voor de coronapan-
demie is Air France-KLM
nog niet. Onder meer in Azië
zijn er nog veel coronabe-

perkingen. Het concern re-
kent erop in de laatste drie
maanden van dit jaar op 70
tot 75 procent van de capa-
citeit van 2019 te zitten. In
het derde kwartaal was dat
66 procent.

Air France-KLM zint nog op
manieren om de eigen ba-
lans te versterken. Gesprek-
ken over extra steun van
de Nederlandse overheid
om het eigen vermogen van
KLM aan te sterken, lopen
nog. Parijs kwam Air France
eerder dit jaar al wel te hulp
met extra steun ter waarde
van 4 miljard euro, waarvan
1 miljard euro aan nieuw
kapitaal. Daardoor daalde
de schuldenlast, maar die
bedraagt nog altijd ruim 8
miljard euro. Ook kampt het
concern met een negatief ei-
gen vermogen.

Goederenstroom door Panamakanaal bereikt record

PANAMA STAD — Via
het Panamakanaal is het
afgelopen jaar meer dan
een half miljard ton
goederen vervoerd, zei
de topfunctionaris van
het kanaal gisteren. Dat
is een record voor de be-
langrijke mondiale wa-
terweg en een teken dat
de internationale han-
del aantrekt

Ricaurte Vasquez, de be-
heerder van de Panama
Canal Authority, vertelde
tijdens een nieuwsconfe-
rentie dat 516,7 miljoen
ton goederen door de ruim
een eeuw oude waterweg
gingen tijdens het fiscale
jaar 2021, dat eindigde in
september. Het was de eer-
ste keer dat binnen twaalf
maanden meer dan 500 mil-
joen ton goederen via het
kanaal werden vervoerd.
Vasquez legde uit dat het

Foto: Shutterstock

nieuwe record werd gezet
door grotere schepen die
meer containers dan ooit
kunnen vervoeren. Het ging
vooral om het vervoer van
granen en aardolieproduc-

ten, zoals ruwe olie en ben-
zine. Ook het transport van
vloeibaar aardgas nam flink
toe.
Vasquez verwacht dat in het
fiscale jaar 2022, dat van be-

gin oktober 2021 tot eind
september 2022 loopt, nog
meer goederen via het Pa-
namakanaal zullen worden
vervoerd: ongeveer 535 mil-
joen ton, schat hij.

Luchtvaartmaatschappijen boos over hogere kosten op Schiphol

SCHIPHOL — Luchtvaartmaatschappijen hebben boos gereageerd op de hogere kosten die Schiphol bij ze in rekening wil brengen voor het mogen starten en landen op de Amsterdamse luchthaven. De zo-
geheten haventarieven gaan tot eind maart 2025 in drie
stappen met 37 procent omhoog om klappen van de
coronapandemie op te vangen. De Nederlandse bran-
cheorganisatie voor luchtvaartmaatschappijen Barin
noemt dit een oneerlijke verdeling van de lasten.

De Nederlandse belangen-
club en zijn internationale
evenknie IATA reageerden
eerder al teleurgesteld op
het voornemen van Schip-
hol om de havengelden in de
komende drie jaar met zo'n
40 procent te verhogen. De
vrijdag aangekondigde ver-
laging stelt volgens Barin-
voorzitter Marnix Fruitema
nauwelijks iets voor. Dat

‘verbaast’ hem omdat er wel
gesprekken zijn geweest met
vliegmaatschappijen over de
kwestie.

Budgetvlieger easyJet re-
kent voor dat passagiers op
Schiphol in 2024 ruim 40
euro meer kwijt zullen zijn
voor hun tickets als de ho-
gere haventarieven worden
doorberekend. Zowel Barin

als easyJet zegt juridische
stappen tegen de tariefvers-
hoging te overwegen.

Coronacrisis

Schiphol zegt dat de hogere
tarieven nodig zijn vanwege
de coronacrisis. Doordat er
veel minder reizigers waren
tijdens de pandemie loopt
het vliegveld volgens eigen
schattingen 1,6 miljard eu-
ro aan inkomsten mis over
de jaren 2020 en 2021. Het
vliegveld vindt dat met de
prijsverhoging de lasten van
de crisis worden gedeeld.
Daarbij wijst Schiphol op de
drastische kostenbesparin-
gen door de luchthaven zelf
als ingreep die de tariefstij-
ging heeft beperkt. Aanvan-

kelijk wilde het vliegveld de
havengelden in drie jaar tijd
met 42 procent verhogen.

Schiphol kondigde ook maat-
regelen aan voor verduur-
zaming. Zo moeten lucht-
vaartmaatschappijen per
kilogram stikstof die ze uit-
stoten tijdens het landen of
opstijgen 4 euro betalen. Te-
genover die heffing staat een
beloning voor het gebruik
van duurzamere brandstof-
fen.
Voor elke ton biobrandstof of
synthetische brandstof die
luchtvaartmaatschappijen
op de Amsterdamse lucht-
haven tanken, krijgen ze
respectievelijk 500 euro en
1000 euro.

Moederbedrijf Facebook en Instagram gaat Meta heten

MENLO PARK — Het moederbedrijf van Facebook
verandert zijn naam in Meta. Tot nu heette het con-
cern achter het sociale netwerk ook gewoon Face-
book. Maar volgens topman Mark Zuckerberg sluit
de nieuwe naam beter aan op de toekomst die hij
met het Amerikaanse concern voor ogen heeft. De
socialemedia-app blijft wel gewoon Facebook heten.

Meta verwijst naar de zo-
genoemde metaverse die
het bedrijf wil bouwen. Die
metaverse is een wereld in
virtual reality waar sociale
media, spellen en webwin-
kels samenkomen zodat
gebruikers die wereld niet
meer hoeven te verlaten.
Het concern is ook eigenaar
van onder meer Instagram,
WhatsApp en Oculus. Zuc-

kerberg heeft aangegeven
dat de oude naam niet meer
‘alles wat we doen’ omvat.
De topman onthulde de nieu-
we naam op een evenement
waarin hij ook meer vertelde
over de plannen met virtual
reality. Dan gaat het bijvoor-
beeld om apps en spellen die
naar virtualreality-systeem
Oculus Quest 2 komen. Ook
komt de onderneming met

Horizon Home. Dat is een
virtuele omgeving waarin
gebruikers contact met el-
kaar kunnen hebben.

Google

Eerder voerde Google al een
vergelijkbare naamsveran-
dering door. Het moederbe-
drijf van de bekende zoek-
machine Google gaat sinds
een aantal jaar door het le-
ven als Alphabet. Daaronder
vallen naast Google Search
en Google Cloud onder meer
Android en YouTube.
Critici zien de naamsveran-
dering bij Facebook ook als
een poging van Zuckerberg
om de aandacht af te leiden

van de vele schandalen die
spelen rond het bedrijf. Een
klokkenluidster heeft na-
melijk een reeks interne do-
cumenten naar buiten ge-
bracht waardoor Facebook
de laatste tijd in het nieuws
is omdat het bedrijf niets
deed met verontrustende
interne onderzoeksresulta-
ten en te weinig deed tegen
nepnieuws en complottheo-
rieën. Daar komt nog bij dat
het bedrijf bij overheden en
toezichthouders steeds va-
ker in het vizier is. Bij som-
mige Amerikaanse politici
gingen daarom ook stem-
men op om Facebook op te
splitsen.

Chiptekort kost Signify 100 miljoen euro aan omzet

EINDHOVEN — Het we-
reldwijde chiptekort heeft
verlichtingsbedrijf Signify
100 miljoen euro aan om-
zet gekost in het derde
kwartaal. Die chips heeft
de voormalige lampen-
divisie van Philips nodig
voor slimme lampen zoals
de Philips Hue, die klan-
ten van kleur kunnen la-
ten veranderen via hun
smartphone. Signify had
ook last van verstoringen
in de toeleveringsketen en
van regionale lockdowns
vanwege coronabesmet-
tingen.

Door een tekort aan contai-
ners in de scheepvaart en op-
stoppen in havens is het
voor bedrijven moeilijker en
duurder om hun producten
te vershippen en onderdelen
in hun fabrieken te krijgen.
Signify verwacht dat die pro-

blemen in ieder geval de ko-
mende maanden nog zullen
aanhouden, net als het chipte-
kort. Toch houdt het bedrijf
vast aan zijn eerdere voor-
spelling van een groei van de
verkoop van 3 tot 6 procent
voor heel 2021, al acht Sig-
nify het nu waarschijnlijker
dat het aan de onderkant van
die schatting uitkomt. “We
hebben plannen om achter-
stallige bestellingen te leve-
ren en de hinder voor onze
klanten tot een minimum te
beperken”, zegt topman Eric
Rondolat in een toelichting
op de cijfers. De omzet van
Signify daalde in het derde
kwartaal met 5 procent ten
opzichte van dezelfde periode
vorig jaar, naar ruim 1,6 mil-
jard euro. De winst steeg wel
met 5 procent naar 94 miljoen
euro. Dat komt onder meer
doordat het bedrijf minder
belastingen hoefde te betalen.

Miljardenwinsten voor oliebedrijven Chevron en ExxonMobil

SAN RAMON/IRVING —
De grote Amerikaanse
olie- en gasmaatschappij-
en Chevron en ExxonMo-
bil hebben in het derde
kwartaal miljardenwin-
sten behaald dankzij de
hoge energieprijzen. Een
jaar geleden leden die
bedrijven nog verliezen
vanwege de coronapan-
demie.

ExxonMobil boekte een net-
towinst van 6,8 miljard dol-
lar. Een jaar geleden was
dit nog een verlies van 680
miljoen dollar. Het bedrijf
voerde ook zijn productie

van olie en gas op. De totale
omzet van de onderneming
uit Texas ging naar bijna 74
miljard dollar van ruim 46
miljard dollar een jaar eer-
der. ExxonMobil kondigde
aan voor 10 miljard dollar
aan eigen aandelen in te
gaan kopen.
Chevron zette een winst in
de boeken van 6,1 miljard
dollar tegen een min van 207
miljoen dollar een jaar te-
rug. Daarbij steeg de omzet
naar bijna 45 miljard dollar
van 24,5 miljard dollar vorig
jaar. Ook bij Chevron werd
de productie van olie en gas
opgevoerd.

Is studeren in Nederland jouw doel?
Lees de Amigoe Aruba om je taalvaardigheid te verbreden!
www.amigoe.com
582-4333

NEW YORK			AMSTERDAM		
	29-Oct			29-Oct	
DOW JONES	35.787.24	0.16%	AEX	811.01	-0.15%
S&P 500 INDEX	4.594.12	-0.05%	ARCELMITTAL	29.31	1.24%
NASDAQ	15.415.12	-0.21%	AEGON NV	4.39	-0.30%
AMAZON.COM INC	3.344.04	-2.97%	KONINKLIJKE AHOL	28.17	0.28%
APPLE INC	147.41	-3.39%	AKZO NOBEL	99.56	-0.84%
BAIDU INC-SP ADR	161.90	-0.04%	ASML HOLDING NV	702.30	0.56%
BERKSHIRE HATH-B	289.02	-0.24%	DSM (KONIN)	189.30	-0.08%
BOEING CO/TE	206.03	-0.88%	HAL TRUST	150.80	0.67%
CITIGROUP INC	69.96	-1.30%	HEINEKEN NV	95.96	-0.33%
COCA-COLA CO	56.29	0.44%	ING GROEP NV	13.12	0.28%
COSTCO WHOLESALE	492.04	0.31%	KPN (KONIN) NV	2.59	-1.03%
WALT DISNEY CO	169.55	-0.08%	KONINKLIJKE PHIL	40.74	0.18%
3D SYSTEMS CORP	27.98	0.23%	RANDSTAD NV	62.26	-0.35%
EBAY INC	75.93	4.88%	ROYAL DUTCH SH-A	19.95	-1.75%
FACEBOOK INC-A	325.67	2.75%	TOMTOM NV	7.45	-0.27%
GENERAL ELECTRIC	104.53	-0.69%	TOTALENERGIES SE	43.26	-0.08%
ALPHABET INC-A	2.947.25	1.04%	UNILEVER PLC	46.26	0.34%
HP INC	30.41	-0.15%	W.P. STEWART HOL	862.05	0.74%
HOME DEPOT INC	374.79	0.87%	SCOTIA FUNDS		28-Oct
INTEL CORP	48.45	0.77%	MONEY MARKET	13.5995	0.01%
JOHNSON&JOHNSON	161.64	-0.75%	US DOLLAR BOND	2.9801	-0.98%
MICROSOFT CORP	328.68	1.33%	GLOBAL EQUITY	3.7783	10.58%
PROCTER & GAMBLE	143.03	0.25%	US EQUITY	22.2124	14.41%
ROYAL DUTCH-ADR	46.14	-2.74%	CANADIAN EQUITY	3.6200	21.44%
STARBUCKS CORP	105.36	-6.93%	FUNDS		28-Oct
SPDR S&P 500 - EPP	53.49	-1.47%	BSF DEFENSIVE	126.96	-0.13%
WALMART INC	149.04	0.40%	BSF CONSERVATIVE	121.61	-0.16%
EXCHANGE TRADED FUND			BSF MODERATE	155.95	-0.22%
ALERIAN MLP - AMPL	35.09	-1.40%	BSF AGGRESSIVE	188.36	-0.24%
ISH GBL HY BD - GHYG	49.75	-0.17%	BGF MULTI ASSET INC	10.27	-0.10%
ISH IBOXX HY BD - HYG	86.99	-0.20%	BGF GBL ALLOCATION	77.69	-0.22%
ISH SELECT DIV - DIVY	118.56	-0.12%	BGF USD CORE BOND	17.91	0.28%
ISH MSCI EMKT - EEM	50.91	-1.48%	BGF FIX INC GBL OP	15.70	0.06%
ISH MSCI PAC - EPP	51.21	-1.20%	BGF USD HI YIELD BND	38.96	0.00%
ISH RUSSELL - INW	271.47	-0.05%	CURRENCIES		29-Oct
ISH S&P 500 - SPY	80.14	-0.01%	YEN/USD	114.0100	0.38%
ISH EUROPE - IEV	54.64	-0.89%	EUR/USD	1.1567	-0.98%
INVECO QQQ TRUS	383.56	-0.17%	CAN/USD	1.2403	0.46%
INVECO DB COMMO	21.33	-0.61%	GBP/USD	1.3699	-0.66%
SPDR S&P INT DIV-DWX	38.94	-1.05%	COMMODITIES		29-Oct
SPDR S&P MID 400	511.05	0.43%	OIL WTI	82.26	-0.66%
SPDR S&P 600 SMA	98.28	0.19%	GOLD	1777.53	-1.19%
VANGUARD REIT - VNQ	109.51	-0.70%	SILVER	23.86	-0.90%
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	62.68	-0.06%	WHEAT	770.50	-0.26%
Source Bloomberg					

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIEL'S BANK

Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center | Schottegaweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com | website: www.mcb-bank.com/pbis

Advertorial

Het eindejaarsprijzenfestijn van Fun Miles & partners
WordFun: verzamel letters om een auto en meer te winnen

ORANJESTAD – Fun Miles-kaarthouders maken kans op een verbluffende hoeveelheid prijzen in de nieuwe eindejaarscampagne: WordFun. Hoofdprijzen zijn een gloednieuwe Ford EcoSport van Yrausquin, slaapkamermeubels t.w.v. Awg. 7500 van Cas di Max, 2 tickets naar Miami van Aldo Travel/American Airlines en meer. Het spel is simpel: shop bij de Fun Partners, verzamel WordFun-kaarten met letters en vorm de vereiste woorden op het gratis spelbord (verkrijgbaar bij de deelnemende partners). De trekking van de hoofdprijzen vindt eind januari 2022.

Extra: Word of the Week online
Naast de hoofdprijzen die kaarthouders kunnen winnen door het spelbord te completeren, kunnen ze mooie weekprijzen winnen door online het woord van de week te raden. Hoe vaker ze in winkels hun Fun Miles kaart gebruiken, hoe meer letters er online zullen verschijnen in hun persoonlijke Word of the

Week-spel. Voorbeelden van weekprijzen zijn een BBQ van Kooyman en waardebonnen van CIT-GO, McDonald's en andere Fun Partners.

Het gebeurt op funmiles.net
Het online spel, de regels en een volledige lijst van prijzen zijn te vinden op funmiles.net/aruba/wordfun. Deze campagnesite biedt ook een WordFun-

woordenboek met een lijst van toegestane woorden voor op het spelbord.

Onthoud: alleen geregistreerde kaarthouders kunnen winnen. Om in aanmerking te komen voor de mooie prijzen, moet de kaarthouder geregistreerd zijn. Een flink aantal Fun Miles-kaarthouders heeft dit nog nooit gedaan, maar dit is gelukkig makkelijk op te lossen. Ga naar funmiles.net, klik LOGIN/SIGN UP, klik CREATE ACCOUNT NOW en

volg de stappen. Dit is helemaal gratis en duurt niet meer dan een paar minuten.

Over Fun Miles
Fun Miles is het grootste en populairste spaar- en verzilverprogramma van het Caribisch gebied. Kaarthouders genieten constant van speciale aanbiedingen, leuke acties en prijzencampagnes. Wie niets wil missen wordt aangeraden om Fun Miles te volgen op sociale media, funmiles.net en de

handige smartphone app te downloaden.

Meer informatie?
Neem contact op met de Fun Miles klantenservice op tel. + 297 588 9947 of bezoek funmiles.net of facebook.com/funmiles.

Hoofdsponsors op Aruba Yrausquin, Ford, Kooyman, ENNIA, ATCO Concrete Products, DA+BENU, McDonald's, Aldo Travel, American Airlines, en Bingo Aruba.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	—Oranjestad—		— Mortuaria —	
Brandweer	911	Ambulance	582-1234	Ad Patres	584-2299
Politie O'stad	102	BGD Oranjestad	527-2782	Aurora	588-6699
Politie San Nicolaas	104	Veterinaire Kliniek	582-1720	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Politie St.Cruz	105	Animal Shelter	582-1623	Royal Funeral Home	582-0000
Politie Noord	107				
Telefon pa Hubentud	131	— San Nicolaas—		— Stichtingen —	
Kustwacht	913	Ambulance	584-5050	Fundacion Anti-Droga Aruba	
Tipline Politie	11141	Centro Medico	524-8833	(FADA)	583-2999
Ziekenhuis	527-4000	BGD San Nicolaas	527-2782	Fundacion Respetami	582-4433
Dierenarts	585-0400	Serlimar	584-5080	Zwanger? Fundacion	
Elmar centraal	523-7100			CIZKA	583-0331
Elmar storing	523-7147	— Botica —		Fundacion Diabetico	592-4321
WEB Aruba	525-4600	4 Centro Medico	584-5794	Arubano	566-5045
SETAR	525-1000	Aloë	584-4606	Twelve Step Meeting	
Taxi (TAS)	587-5900	Central	585-1965	AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Taxi (ATT&T)	582-2010	Dakota	588-7364	Fundacion Amor Pa	568-4739
Taxi (PTS)	588-0035	Del Pueblo	582-1253	Prohimo	564-8849
Taxi (Diamond)	587-2300	Eagle	640-8443 ext 101	NA Acceptance Group	565-7500
Kankerbestrijding	582-0412	Kibrahacha	583-4908	Fundacion Centro	
Stichting SAMBA	582-0903	Maria	6408443 ext 301	Ecologico Aruba	562-8984
		Noord	6408443 ext 201	Bureau Sostenemi Misbruik	
		Oduber	582-1780	en mishandeling tegen	
		Paradera	588-6638	minderjarigen	588-1010
		San Lucas	584-5119	Fundacion C.V.A. voorkomen	
		San Nicolaas	584-8186	en zorg voor stroke	567-7004
		Santa Anna	586-8181	Sociaal Psychiatrische Dienst (SPD) 24	
		Santa Cruz	585-8028	uur per dag bereikbaar:	
		Seroe Preto	6408443 ext 401		
		Trupiaal	583-8560		
—Politiebureaus—					
Oranjestad	527 3140				
Noord	527 3200				
San Nicolaas	527 3000				
Santa Cruz	527 2900				
Strand Politie	586 3003				

29 oktober 2021

Oranjestad - Huisartsenpost Hospitaal
527-4580

Centro Medico San Nicolaas
Dr. Vis 527-4580

Dienstdoende huisartsen

29 oktober tot 4 november 2021

Oranjestad
Botica Trupiaal
583-8560

San Nicolaas
Botica San Lucas
584-5119

Dienstdoende apotheken

Het weer

ZATERDAG
30 OKTOBER 2021

Gedeeltelijk bewolkt met kans op regen. Wind uit het Oost tussen 20 en 30 km/u.

Max Temp.	Voelt Als	Wind	Bewolking
29°	32°	20 km/u	85%
Zonsopgang	Zonsondergang	UV index	
06:33	18:15	10 v/d 10	

ZATERDAGAVOND

Gedeeltelijk bewolkt met wind uit het Oostzuidoost tussen 17 en 28 km/u.

Min Temp.	Voelt Als	Wind	Bewolking
26°	26°	17 km/u	64%
Maansopgang	Maansondergang		
01:38	14:34		

Oplossing sudoku 29 oktober

9	8	4	6	1	3	5	7	2
3	7	2	9	5	4	8	1	6
6	5	1	7	8	2	9	3	4
8	3	6	1	4	5	2	9	7
4	1	7	2	9	8	6	5	3
2	9	5	3	6	7	1	4	8
5	2	3	8	7	9	4	6	1
1	4	8	5	3	6	7	2	9
7	6	9	4	2	1	3	8	5

BVN

15:20 Sesamstraat	05:50 EenVandaag
15:40 Sesamstraat 10 voor...	06:15 Khalid & Sophie
15:50 Het Klokhuis	07:00 NOS Journaal
16:05 NOS Jeugdjournaal	07:25 Weerbericht Europa/Afrika
16:25 Tijd voor MAX	07:30 3 op Reis
17:05 NOS Journaal	08:00 Flikken Rotterdam
17:20 BinnensteBuiten	08:55 Stand van Nederland: Generatie Next
17:50 EenVandaag	09:15 Nieuwsuur
18:15 Khalid & Sophie	09:55 Weerbericht Amerika/Caribiën
19:00 NOS Journaal	10:00 Op1
19:25 Weerbericht Europa/Afrika	11:00 Boerderij van Dorst
19:30 3 op Reis	11:50 Nederland in Beweging
20:00 Flikken Rotterdam	12:05 NOS Journaal
20:55 Stand van Nederland: Generatie Next	12:10 Brommer op zee
21:15 Nieuwsuur	13:05 Oppassen!!!
21:55 Weerbericht Amerika/Caribiën	13:25 Vier Handen Op Eén Buik
22:00 Op1	14:10 Streetlab: camping de liefde
23:00 NOS Journaal	14:40 SpangaS op zomervakantie
23:15 Goedemorgen Nederland	15:00 Sesamstraat
23:35 Nederland in Beweging	15:20 Het Klokhuis
23:50 Bak mee met MAX	15:35 Het beste van Bommetje!
	16:00 Kinderen voor Kinderen helpt mee

zaterdag 30 oktober	
00:05 NOS Journaal	16:10 NOS Jeugdjournaal
00:20 Govert naar de oorsprong van de mens	16:30 Zembla
01:00 NOS Journaal	17:10 NOS Journaal
01:10 Typisch Ecowijk Culemborg	17:25 BinnensteBuiten
01:40 Noord-Zuid-Oost-West	17:50 EenVandaag
02:00 NOS Journaal	18:15 Kassa
02:15 Vroege Vogels	19:00 NOS Journaal
02:55 Met het Mes op Tafel	19:20 Weerbericht Europa/Afrika
03:20 Sesamstraat	19:25 Dertigers
03:40 Sesamstraat 10 voor...	19:50 MINDF'CK
03:50 Het Klokhuis	20:35 Matthijs gaat door
04:05 NOS Jeugdjournaal	21:30 Nieuwsuur
04:25 Tijd voor MAX	22:00 Weerbericht Amerika/Caribiën
05:05 NOS Journaal	22:05 NOS Studio Sport Eredivisie
05:20 BinnensteBuiten	23:00 Boerderij van Dorst
	23:50 Nederland in Beweging

COLOFON

Uitgeverij:
Amigoe Aruba N.V.
Amigoe op School
Tel: (297) 582-4333
Fax: (297) 582-2368

Administratie Amigoe Krant:
Rushilene Lejuez
adminaruba@amigoe.com

Incasso Abonnement:
Zulaika Kelly
incassoaruba@amigoe.com

Distributie en klachten:
abonnementaruba@amigoe.com

Directie:
Michael Voges
mvges@amigoe.com
Grecia Willems
gwillems@amigoe.com

Redactie:
Melissa Stamper (eind redacteur)
Nadine Salas
Bobby Spier
Carina Wever
Jan Jager
arubaredactie@amigoe.com

Printer:
Caribbean Speed Printers NV Aruba

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag
8:00 am – 2:00 pm

Advertentie verkoop
Amigoe Krant:
Zulma Kock
avisaruba@amigoe.com

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank
#20651903
Banco di Caribe # 81027801
RBC #100031723
Aruba Bank # 6000400190

Amigoe op School:
Tiziana La Torre
aosaruba@amigoe.com

Stuiptrekkingen na uitvoering doodstraf in Oklahoma

OKLAHOMA CITY — De Amerikaanse staat Oklahoma heeft gisteren zijn eerste executie in zes jaar uitgevoerd. Enkele uren nadat het Amerikaanse Hooggerechtshof een eerder verleend uitstel van executie had vernietigd, stierf John Grant door een dodelijke injectie, aldus de staat.

Wat de staat er niet bij vertelde: Grant zou meer dan twintig stuiptrekkingen hebben gehad en hebben gebraakt voordat hij stierf. Dat verklaarden achteraf verschillende mediageuigen, waaronder Sean Murphy van *The Associated Press*.

In 2014 en 2015 ging de uitvoering van de doodstraf in Oklahoma driemaal mis doordat destijds verkeerde medicijnen voor de injecties werden gebruikt. Daarop vaardigde de staat een moratorium op executies uit. Destijds ging het onder meer om het middel Midazolam. Bij een andere executie werd de medicijncocktail per ongeluk in het spierweefsel van de geëxecuteerde ingediend, in plaats van in een ader, waardoor de man pas na veertig uiterst pijnlijke minuten stierf.

Grant, die zwart is, kreeg de doodstraf voor het doden van een witte gevangenis-medewerker in 1988, terwijl hij opgesloten zat voor een ander misdrijf. Volgens zijn

Foto: Shutterstock

advocaat was hij zelf slachtoffer van geweld, zowel thuis als kind als door toedoen van het jeugddetentie-systeem van Oklahoma, en was hem geestelijke gezondheidszorg onthouden.

De last-minute interventie van het Amerikaanse Hooggerechtshof betekent ook dat een andere ter dood veroordeelde, Julius Jones, op 18 november zal worden geëxecuteerd. De zwarte Jones werd ter dood veroordeeld voor de moord op een blanke verzekeringsagent. Hij houdt al twee decennia zijn onschuld vol in een zaak die de aandacht heeft

getrokken van beroemdheden als Kim Kardashian en American footballspeler Baker Mayfield en activisten tegen de doodstraf.

De geplande executies druisen in tegen de trends in de meeste Amerikaanse staten, waar het toepassen van de doodstraf juist afneemt. Volgens het Death Penalty Information Center, dat executies volgt, hebben 36 Amerikaanse staten plus het District of Columbia de doodstraf afgeschaft of de afgelopen tien jaar geen executie uitgevoerd. Conservatieve staten, waaronder Texas en Missouri,

zijn echter tegen die trend ingegaan, net als de conservatieve regering van oud-president Donald Trump, die in 2020 na een onderbreking van zeventien jaar federale executies hervatte. Sindsdien executeerde de federale staat dertien gevangenen.

Na de inauguratie van president Joe Biden in januari 2021 heeft het ministerie van Justitie echter heeft een moratorium uitgevaardigd op federale executies. Sindsdien hebben federale aanklagers in zeven gevallen eisen voor de doodstraf laten vallen.

Paus wil dat klimaattop hoop geeft aan toekomstige generaties

VATICAN — Paus Franciscus vindt dat politieke leiders tijdens de COP26-klimaattop toekomstige generaties ‘concrete hoop’ moeten geven met hun aanpak tegen klimaatverandering. Het is volgens de geestelijk leider van de Rooms-Katholieke Kerk van belang dat ‘urgent’ wordt gereageerd.

“Het is essentieel dat ieder van ons toegewijd is aan deze dringende koerswijziging”, verklaarde de paus op *BBC Radio*. “De politieke besluitvormers die elkaar ontmoeten in Glasgow worden dringend opgeroepen om effectief te reageren op de huidige ecologische crisis.”

Het is niet de eerste boodschap van de paus in aanloop naar de top die zondag begint. Eerder deze maand kwam hij samen met bijna veertig andere religieuze leiders met een oproep gericht aan de regeringsleiders voor ‘dringende, radicale en verantwoor-

delijke actie’ om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen.

Actie
De paus heeft al eerder opgeroepen tot actie tegen klimaatverandering en gesprekken daarover gevoerd met politieke leiders. Dat deed hij vandaag opnieuw toen hij de Amerikaanse president Joe Biden, die dit weekeinde bij de G20-top in Rome is, ontving in het Vaticaan. Biden prees de paus onder meer voor zijn leider-

schap in de strijd tegen klimaatverandering, aldus het Witte Huis.

Het overleg tussen de rooms-katholieke president en de paus duurde één uur en vijftien minuten. Dat is langer dan gebruikelijk. Ook werd nog een kwartier uitgetrokken voor het maken van foto's en het uitwisselen van cadeaus. De ontmoetingen met oud-presidenten Donald Trump en Barack Obama duurden respectievelijk dertig en vijftig minuten.

Oud-gouverneur Cuomo van New York aangeklaagd om zedenmisdrijf

ALBANY — De voormalige gouverneur van New York, Andrew Cuomo, is gisteren aangeklaagd voor een zedenmisdrijf, aldus een woordvoerder van de rechtbank van Albany, de hoofdstad van de staat New York. Het is de eerste aanklacht die is ingediend sinds Cuomo zich eerder dit jaar gedwongen zag af te treden na een reeks beschuldigingen van seksuele intimidatie.

De aanklacht werd ingediend door de sheriff van Albany County namens de staat New York en beschuldigt Cuomo ervan dat hij in december 2020 zijn hand in de blouse van zijn slachtoffer legde en haar linkerborst greep. Iemand ongewenst seksueel betasten is in New

York een misdrijf waarop een gevangenisstraf van maximaal een jaar kan staan. De 63-jarige Cuomo moet op 17 november 2021 voor de rechtbank verschijnen. Cuomo nam in augustus ontslag nadat procureur-generaal Letitia James een rapport had uitgebracht dat

concludeerde dat hij elf vrouwen seksueel had lastiggevalen, onder wie voormalige stafleden. “De strafrechtelijke aanklachten die vandaag tegen de heer Cuomo zijn ingediend wegens ongewenste seksuele betasting, bevestigen de bevindingen in ons rapport verder”, verklaarde James in een reactie op het nieuws van de aanklacht.

Cuomo heeft de beschuldigingen steeds krachtig ontkend en beweert nog altijd dat hij het slachtoffer was van een politieke vendetta.

Ook compensatie ex-partners voor toeslagen-schandaal

DEN HAAG — Het Nederlandse demissionaire kabinet trekt 1,3 miljard euro uit voor compensatie voor kinderen en ex-partners van gedupeerden in het schandaal rond de kinderopvangtoeslag. Ook is een bedrag gereserveerd voor mensen die fout behandeld zijn door de Belastingdienst rond andere toeslagen.

Het geld komt uit een pot van ruim 5 miljard euro die het kabinet al voor compensatie opzij had gezet.

Dat heeft staatssecretaris Alexandra van Huffelen (Toeslagen) bekendgemaakt na afloop van de minister-raad. Het kabinet geeft prioriteit aan de regeling voor kinderen van gedupeerde ouders.

Zij krijgen, afhankelijk van hun leeftijd, tussen de 2000 en 10.000 euro. Een en ander is nog wel mede afhankelijk van instemming door de Tweede Kamer.

Weinig vooruitgang in gendergelijkheid in EU

VILNIUS — Europa blijft maar langzaam vooruitgang boeken op het gebied van gendergelijkheid, blijkt uit gisteren gepubliceerd onderzoek van het Europees Instituut voor Gendergelijkheid (EIGE). Door de coronapandemie zal dit voorlopig ook niet veranderen, verwacht de in Litouwen gevestigde organisatie.

Vrouwen zijn bijvoorbeeld oververtegenwoordigd in de gezondheidszorg en lopen daardoor een hoger risico op infectie, terwijl met corona besmette mannen een hoger risico lopen op ziekenhuisopname. Tijdens de pandemie zijn de ongelijkheden in onbetaald werk voor met name het huishouden, de kinderen en de thuiszorg toegenomen: vrouwen hebben die taken in nog grotere mate dan voor de pandemie op zich genomen. Maar volgens de studie is

de grootste ongelijkheid tussen mannen en vrouwen nog steeds in leidinggevende posities. Vooral in de politiek en het bedrijfsleven zijn er nog steeds beduidend minder vrouwen dan mannen aan de top te vinden. Ook op de andere vijf onderzochte gebieden – werk, geld, vrije tijd, kennis en gezondheid – verloopt de vooruitgang traag.

De Europese Unie scoorde als geheel 68 van de moge-

lijke 100 punten in de Gender Equality Index 2021, 0,6 punt hoger dan vorig jaar. In dit tempo zal het bijna drie generaties duren om volledige gendergelijkheid te bereiken, aldus de studie.

Zweden, met 83,9 punten, en Denemarken, met 77,8 punten, blijven koplopers op het gebied van gendergelijkheid binnen de EU. Nederland staat op de derde plaats, met 75,9 punten. Griekenland doet het met 52,5 punten het beroerdst.

De meeste vooruitgang boekten Nederland, Luxemburg en Litouwen, terwijl Slovenië als enige van de 27 EU-landen achteruitging.

EU-parlement naar rechter over inhouden EU-subsidies

STRAATSBURG — Het Europees Parlement zet de rechtszaak door waarmee het de Europese Commissie wil dwingen EU-subsidies in te houden voor EU-landen die de rechtsstaat aantasten. Het parlement heeft de commissie voor het Europees Hof van Justitie gedaagd.

De commissie kan landen die een loopje nemen met de democratische regels, de onafhankelijke positie van rechters en journalisten of de bescherming van minderheden al sinds januari in de beurs treffen. Maar het dagelijks bestuur van de EU is ‘onwillig’, klaagt het parlement.

De EU-leiders gingen in december akkoord met de rechtsstaatvoorwaarden voor Europees geld. Maar

ze spraken wel af dat het Europees Hof van Justitie zich eerst over de nieuwe rechtsstaattoets zou moeten uitspreken. Felle tegenstanders Polen en Hongarije hebben het hof daar inmiddels om gevraagd. De commissie zegt die uitspraak, die begin volgend jaar wordt verwacht, te willen afwachten.

Conflict
Maar de commissie hoeft zich van die afspraak van

de EU-leiders niets aan te trekken en moet dat ook niet doen, vindt het parlement. Nu Polen zijn conflict met Brussel over de rechtsstaat op de spits drijft, klinkt de roep om ingrijpen alleen maar luider. Het dagelijks bestuur van de EU moet zijn plicht doen en de Europese regels handhaven, stelt het parlement.

Het is de vraag of het parlement een sterke zaak heeft, denken deskundigen. Bovendien is de kans groot dat de uitspraak over de klacht van Polen en Hongarije eerder komt. Het hof in Luxemburg buigt zich daar inmiddels al over.

Klimaatconferentie zal geen goed resultaat krijgen

ROME — Secretaris-generaal António Guterres van de Verenigde Naties denkt dat de klimaatop in Glasgow niet tot het gewenste resultaat gaat leiden. De beloftes die landen voorafgaand aan de top hebben gemaakt, leiden volgens Guterres in het gunstigste geval tot een temperatuurstijging van 2 graden.

Guterres noemt de huidige stand van zaken ‘een ramp’. Volgens de VN-baas is er nog genoeg tijd om goede afspraken te maken. De top duurt bijna twee weken. De Portugees is een groot voorstander van hard ingrijpen om klimaatverandering tegen te gaan. Hij roept landen en bedrijven vaak op om meer te doen dan nu het geval is.

Wantrouwen
Volgens de VN-baas is er te weinig vertrouwen tussen landen in de G20. De leiders van die landen komen dit weekeinde bijeen in Rome,

Foto: Shutterstock

António Guterres

daar wordt ook al over de aanpak van de klimaatcrisis gesproken. Guterres zegt dat de landen hieraan moeten werken. Eerder waarschuwde hij dat het wantrouwen tussen wereldmachten ervoor kan zorgen dat de klimaatop in

Glasgow mislukt. In de Schotse stad moeten afspraken worden gemaakt om de doelen van het akkoord van Parijs te halen. Veel landen, waaronder Nederland, liggen niet op koers om de afgesproken klimaatdoelen te halen.

Afrikaanse Unie schorst Soedan na staatsgreep

ADDIS ABEBA — De Afrikaanse Unie heeft lidstaat Soedan geschorst vanwege de militaire staatsgreep in het land. Dat wordt nu uitgesloten van alle activiteiten binnen de unie tot burgers weer aan de macht zijn, staat in een verklaring.

Het leger in Soedan, een van de grootste landen in Afrika, arresteerde begin deze week de premier en riep de noodtoestand uit. Dat leidde tot dagenlange protesten onder de bevolking. Duizenden mensen zijn de straat opgegaan en scanderen leuzen als ‘nee tegen een militair bewind’. Veiligheidstroepen hebben traangas afgevuurd en activisten gearresteerd.

Premier Abdullah Hamduk werd naar huis gestuurd. Een internationale delega-

tie kon hem daar bezoeken. De gezanten waren blij hem in goede gezondheid aan te treffen, lieten de Verenigde Naties weten. Eerder hadden de Europese Unie, de Verenigde Staten en andere landen in een gezamenlijke verklaring benadrukt dat zij Hamduk en zijn kabinet nog steeds beschouwen als de rechtmatige leiders van Soedan.

Spoedoverleg
Hamduk stond aan het hoofd van de coalitie van burgers en militairen die

het land sinds 2019 samen zou moeten leiden naar vrije verkiezingen en een democratie met gekozen burgers aan de leiding. Die overgangsregering was ingesteld nadat dictator Omar al-Bashir na massale protesten was afgezet.

De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties voerde dinsdag spoedoverleg over de situatie in het land. Het lukte de landen in de raad niet om tot een gezamenlijke verklaring te komen. Ingewijden zeggen dat Rusland en China niet over een staatsgreep wilden spreken. Het Soedanese leger heeft beweerd dat het wel moest ingrijpen om een burgeroorlog te voorkomen.

Nog geen beslissing over aanscherpen coronaregels

DEN HAAG — Het is nog onduidelijk wat voor maatregelen het kabinet wil nemen om het oplopende aantal coronabesmettingen terug te dringen. In het Catshuis werden vandaag nog geen beslissingen genomen, meldten ingewijden.

Het kabinet werd bijgepraat over het nieuwste advies van het Outbreak Management Team, dat gisteren bijeenkwam. De schriftelijke versie van dat advies wordt maandag verwacht. Er zijn in het Catshuis allerlei verschillende soorten maatregelen over tafel gegaan. Zo wordt er gedacht om het advies om zoveel mogelijk thuis te werken weer van stal te halen.

Ook de herinvoering van de 1,5 meter afstand, mondkapjes en de inzet van het coronatoegangsbewijs op meer locaties zijn opties.

Het kabinet wil onder meer eerst kijken hoe de verschillende partijen in de Tweede Kamer er over denken. Veel stappen die volgende week mogelijk worden genomen zullen de vorm van een

(dringend) advies krijgen, omdat zaken wettelijk regelen meer tijd kost. En met dat punt in het achterhoofd wil het kabinet dan ook de partijen in de Kamer polsen, om te zien waar wel of geen steun voor is.

Maandag volgt overleg met de voorzitters van het Veiligheidsberaad. Dinsdag komen de betrokken ministers nog een laatste keer bijeen om knopen door te hakken. In de avond volgt dan de persconferentie van premier Mark Rutte en coronaminister Hugo de Jonge.

Theater Tuschinski krijgt predicaat Koninklijk

Bioscoop Tuschinski in Amsterdam heeft het predicaat Koninklijk gekregen. De bioscoop vierde gisteravond zijn honderdste verjaardag. Burgemeester Femke Halsema en commissaris van de koning Arthur van Dijk maakten op dat feest bekend dat koning Willem-Alexander de bioscoop de speciale koninklijke status heeft verleend.

Hiermee heet het pand nu Koninklijk Theater Tuschinski. “De stad kreeg honderd jaar geleden een van de mooiste cadeaus ooit, van de Rotterdammer Abraham Tuschinski”, aldus Halsema. “Hij had de ambitie om het mooiste en grootste theater van Amsterdam neer te zetten om ‘een droomfabriek te creëren’. Het bleef niet bij woorden. Generaties van Amsterdammers komen naar Theater Tuschinski om kennis te maken met de ma-

gie van film. Maar velen zijn al betoverd voordat zij hun plaats hebben ingenomen.”

Directeur Jacques Hoen-dervangers van bioscoopke-ten Pathé, die het pand al een kwart eeuw beheert, is ‘enorm trots’ op de koninklijke status. Hij noemt het predicaat ‘een fantastische bekroning op het werk van oprichter Abraham Tuschinski en op de decennialange inzet van alle medewerkers om het gedachtegoed van Tuschinski te waarborgen’.

Bij de toekenning waren drie nazaten aanwezig van Hermann Gerschtanowitz, een van drie oprichters van de theater: zijn kleinzoons Max en Ronnie en zijn achterkleinzoon Winston. Gerschtanowitz en de medeoprichters Tuschinski en Herman Ehrlich werden in de oorlog naar Duitsland gedeporteerd en kwamen niet meer terug.

455 nieuwe woorden toegevoegd

Merriam-Webster heeft deze maand 455 nieuwe woorden aan het woordenboek toegevoegd. Velen zijn voortgekomen uit de Covid-19-pandemie die de afgelopen twintig maanden zoveel van het leven van mensen heeft gevormd. In 2020 was het Engelse woord van het jaar toch niet ‘pandemie’. Dit jaar kunnen ‘digitale nomaden’ die ‘super-verspreidende’ evenementen willen vermijden waarbij ze een ‘doorbraak’-infectie kunnen oplopen, de wereld rondreizen met hun ‘vaccinatiepaspoorten’ en hopelijk ‘langdurig Covid’ vermijden. Volgens de woordsmeden zou je je dag kunnen beginnen met een ‘chicharron’, de smakelijke gefrituurde snack met buikspek, of met ‘goetta’, vlees vermengd met haver, uien en kruiden in de vorm van een pasteijsje. Ze kunnen in een ‘airfryer’ wor-

den bereid of niet. Maar het kan worden weggespoeld met een verfrissende ‘horchata’, de koude, gezoute drank gemaakt van gemalen rijst of amandelen en op smaak gebracht met kaneel. En de hele door Merriam-Webster goedgekeurde maaltijd kan nu worden ingepakt met een ‘fluffernutter’, de witbroodsandwich met pindakaas en marshmallow-crème. Natuurlijk zijn deze voedseltermen niet bepaald nieuw. ‘Chicharron’ en ‘horchata’ zijn bekend in Latijns-Amerika, terwijl ‘goetta’, die van Duitse oorsprong is, wordt gevierd als een smakelijk neefje van ‘scrapple’. De ‘fluffernutter’ kreeg in 2013 enige aandacht toen senator Mitt Romney er zijn 66e verjaardag mee vierde. De *CNN*-kop luidde destijds: “Romney heeft zijn fluffernutter en eet het ook op.”

Wolters Kluwer scoort hoogst op gendergelijkheid

Dataverancier Wolters Kluwer is op dit moment het best presterende beursge-noteerde bedrijf van Nederland als het gaat om gendergelijkheid, concludeert onderzoeksbureau Equileap. Gemiddeld blijft Nederland achter op andere Europese landen voor wat betreft de representatie van vrouwen in het bedrijfsleven.

Equileap analyseerde de honderd grootste bedrijven met een beursnotering en kende scores toe op basis van verschillende criteria, zoals de loonkloof, partnerverlof en beleid tegen seksuele intimidatie. Wolters Kluwer krijgt een score van 71 procent, Unilever komt op de tweede plek met 70 procent en ABN Amro staat op de derde plaats met 67 procent.

Gemiddeld hebben de top-bedrijven een score van 43

procent. Dat is een stijging ten opzichte van vorig jaar, toen de gemiddelde score 37 procent was, maar Nederland blijft wel achter op andere landen, zoals Frankrijk en Spanje.

Wolters Kluwer is het enige bedrijf dat 40 tot 60 procent vrouwen in elke laag van het bedrijf heeft, van de raad van bestuur tot het personeel op de vloer. Directeur van Equileap Diana van Maasdijk noemt dat ‘een mooie prestatie’. “We zien dat niet vaak, ook niet in andere landen. Daar kunnen ze trots op zijn.” Van 51 bedrijven is tot slot bekend dat ze beleid hebben voor het tegengaan van seksuele intimidatie op de werkvloer. Dat is een kleine stijging ten opzichte van vorig jaar, toen dit nog voor 48 van de 100 grootste beurs-noteerde bedrijven gold.

Nederlanders aten vorig jaar minder vlees doordat ze minder uit eten konden als gevolg van de corona-

maatregelen. De vleesconsumptie werd thuis maar voor een deel gecompenseerd, meldt Wakker Dier

Mensen

LEGO en Barbie populairste speelgoed in 60 jaar

LEGO, Barbie, Monopoly en Playmobil zijn het populairste speelgoed in Nederland van de afgelopen zestig jaar, melden webwinkel Amazon en het Oude Ambachten & Speelgoed Museum op basis van onderzoek door instituut Ipsos. LEGO prijkt bovenaan de top 15 en verslaat onder meer knikkers, rolschaatsen en mens-erger-je-niet.

IPSOS ondervroeg 1200 Nederlandse kinderen en ouders over hun favoriete speelgoed en waarom zij zo van dat speelgoed houden of hielden. De top vijf in de lijst zijn grote speelgoedmerken: LEGO, Barbie, Monopoly, Playmobil en BabyBorn. Daarna volgen onder meer rolschaatsen (zesde plaats), knikkers (tiende plaats) en mens-erger-je-niet (dertiende plaats).

Bekend speelgoed uit de jaren negentig staat ook op de lijst, zoals de Diddle-muis (zevende plaats) en de Flippo's uit zakken chips (negende plaats). Het valt ook op dat de meeste mensen die hun lievelingsspeelgoed van vroeger bewaard hebben, voor-

namelijk oude LEGO in de kast hebben staan. De meeste ondervraagden geven aan dat ze in hun eentje speelden met hun favoriete speelgoed, maar ongeveer een derde vond het belangrijk om samen te spelen. Kinderen geboren na 2010 geven aan meer met leeftijdsgenoten te spelen dankzij hun lievelingsvideogames. In de top 15 staan dan ook de populaire spellen Fortnite, Mario Kart en Minecraft.

De top vijf is ook deels terug te vinden bij andere speelgoedverkopers. Bol.com voorspelt voor de Speelgoedtrends 2021 dat bijvoorbeeld LEGO en Monopoly gebaseerd op populaire films op menig verlanglijstje komen te staan voor de aankomende feestdagen. De verkoopsite laat ook weten dat LEGO een van de meest verkochte soorten speelgoed was in de afgelopen maand. Speelgoedwinkel Intertoys heeft LEGO, Playmobil en Barbie als cadeautips voor de feestdagen uitgelicht.

China legt bouw superwolkenkrabbers aan banden

China komt met nieuwe regels om de bouw van superwolkenkrabbers aan banden te leggen. Om ‘ijdelheidsprojecten’ tegen te gaan mogen steden met een bevolking van minder dan 3 miljoen inwoners geen wolkenkrabbers meer bouwen die hoger zijn dan 150 meter. In grotere steden wordt er een maximale hoogte van 250 meter ingevoerd, melden de Chinese autoriteiten

gisteren. Momenteel is er in China een hoogtelimiet van 500 meter voor de bouw van nieuwe wolkenkrabbers. Met de nieuwe regels hoopt China projectontwikkelaars aan te pakken die dure en onpraktische wolkenkrabbers bouwen met als doel om op te vallen. In China staan een paar van de hoogste gebouwen ter wereld. Zo is er de 632 meter hoge Shanghai Tower en

het 599 meter hoge Ping An Finance Center. Eerder dit jaar begon een bijna 300 meter hoge wolkenkrabber in de Chinese stad Shenzhen te wiebelen. Dat leidde tot paniek onder winkelend publiek en tot volledige evacuatie van het gebouw.

Klein ‘small dong’-protest

Tientallen mannen waren recentelijk de straat opgegaan voor een ‘Small Dong March’. Hiermee willen ze een einde maken aan het ‘shamen’ van kleine penissen. De demonstratie vond zaterdag plaats in het centrum van Los Angeles. Het protest werd georganiseerd door YouTube-sterren Chad en JT. “Sommige mensen schamen zich om te verschijnen. Als je een kleine dong hebt, komt de waarheid naar buiten. Dus bezit die waarheid,” promoten de organisatoren het penisprotest op Twitter. Verschillende demonstranten hielden vol dat ze de mars gewoon als ‘bondgenoten’ bijwoonden en beweerden dat ze eigenlijk goed bedeed waren. Een aantal vrouwen ging ook de straat op om de zaak van de kleine penissen te steunen. Een deelnemer had een bord waarop stond ‘Mijn dong is geen verstikkingsgevaar’. Een ander volstond met: “Jezus Christus en Tucker Carlson

hebben allebei kleine penissen hadden”. Carlson is een presentator bij FOX. Een voorbijganger nam beelden van het protest op en deelde deze op TikTok. De video bevatte gepassioneerde deelnemers die ‘Motion of the ocean!’ scandeerden, terwijl ze zich een weg baanden door het centrum van LA. Hoewel mannen met kleinere dan gemiddelde aanhangsels misschien te maken krijgen met schaamte, is het niet allemaal slecht nieuws. Vorig jaar bleek uit een OnlyBuy-enquête dat de grootste verdiensers meestal de kleinste penissen hebben. Mannen die 3-inch penissen inpakken -blijkbaar de drempel voor een micropenis- verdienen volgens het rapport gemiddeld een jaarinkomen van ongeveer 76.780 dollar. Niet alleen dat, maar mannen met 4-inch penissen hadden meer kans om gepromoot te worden.

Gastrol voor Michelle Obama

Michelle Obama krijgt een gastrol bij sitcom ‘Black-ish’. Ze zal in een aflevering van de ABC-show spelen. De geliefde familie sitcom is op weg naar zijn achtste en laatste seizoen. Op de socialemediapagina’s van de show werd gisteren een voorproefje geplaatst van het optreden van Obama. “We zijn vereerd dat pionier @michelloebama zich bij ons voegt als aanstaande gastactrice,” schrijft de show op Instagram. Een vertegenwoordiger van het netwerk vertelt dat Obama zichzelf zal spelen in de aflevering. “Ik ben al lang fan van @BlackishABC’s humor en alomvattende genialiteit, en het was zo spannend om mee te doen aan een aflevering”, voegde Obama eraan toe op sociale media. “Ik kan niet wachten tot jullie

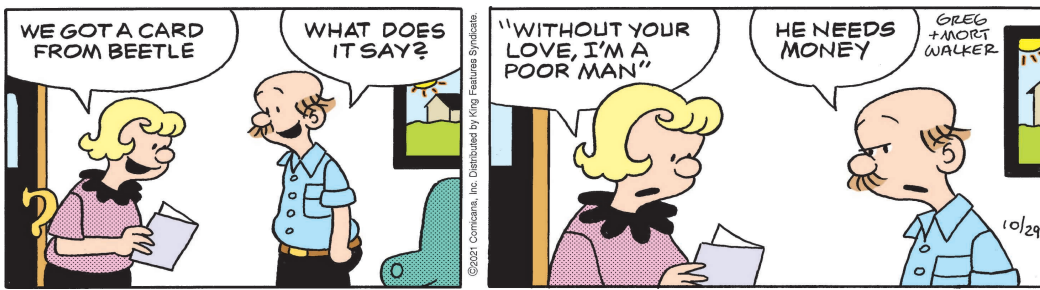
het allemaal zien!” Het laatste seizoen van ‘Black-ish’ gaat begin 2022 in première op de Amerikaanse zender ABC.

Hebt u iets leuks voor de mensen-pagina?
Een jubileum, diploma of benoeming te melden?
Wij plaatsen het graag op de mensen-pagina.

Stuur uw informatie
(kort en bondig, liefst met foto) naar:
o.v.v. “mensen”.

Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Sport

Golden State Warriors lijdt 1e nederlaag in NBA

SAN FRANCISCO — De basketballers van Golden State Warriors hebben voor het eerst een nederlaag geleden in het nog prille NBA-seizoen. In het Chase Center in San Francisco, de thuisbasis van de Warriors, was Memphis Grizzlies na overtime te sterk. Het werd 104-101.

Na de reguliere speeltijd was de stand 98-98. In de verlenging kwam de thuisploeg tot drie punten, terwijl de Grizzlies zes punten maakten. Namens de Warriors was

Stephen Curry goed voor 36 punten, maar in de slotfase liet hij het afweten. Opmerkelijk genoeg noteerde hij in het vierde kwart en de extra tijd geen enkel punt.

Ja Morant was aan de zijde van de Grizzlies met 30 punten de topschutter. Hij kwam in het vierde kwart tot 15 punten.

De Warriors hadden de eerste vier duels gewonnen in de Western Conference. Utah Jazz, dat Houston Rockets met 122-91 overtuigend versloeg, is de enige club die nog ongeslagen is in het

westen. Dallas Mavericks bezorgde San Antonio Spurs de vierde nederlaag op rij. Mede dankzij 25 punten van Luka Doncic werd het in Dallas 104-99 voor de Mavericks. In het eerste kwart keek de thuisploeg nog tegen een achterstand van 20 punten aan, maar na 5 minuten in het tweede kwart was de achterstand al ongedaan gemaakt.

Kamminga zwemt in Kazan Nederlands record 100 schoolslag

KAZAN — Zwemmer Arno Kamminga heeft zijn blakende vorm weer eens onderstreept met een Nederlands record op de 100 meter schoolslag. De winnaar van twee zilveren medailles op de Spelen van Tokio afgelopen zomer tikte bij wereldbekerwedstrijden kortebaai in de Russische stad Kazan aan na 55,82 seconden, de vijfde tijd ooit gezwommen op dit nummer. Hij was 17 honderdsten sneller dan zijn oude toptijd van 55,99, die hij in juli in Amsterdam noteerde.

Kamminga werd met zijn tijd ook eerste in Kazan. "Dat was een mooie eerste race voor de komende anderhalve week. Ik merk dat er steeds meer controle is en het daarom beter gaat. En dan zwem je, een week voor de Europese kampioenschappen hier beginnen, een Nederlands record", zei een opgetogen Kamminga. "Het bad ligt er mooi bij en het niveau is er. Ik merk dat ik erin groei. Het is volop genieten."

Verder was er Nederlands succes voor Kira Toussaint, die goud won op de 50 meter rugslag in 25,87. De wereldrecordhoudster (25,60) zwom in de series een tijd van 25,89. "Het ging me 's morgens redelijk makkelijk af in de series, daarom hoopte ik op een betere tijd in de finale. Aan de andere kant heb

ik een 'clean-sweep' op deze afstand na de wereldbekerwinst in Berlijn, Boedapest en Qatar. Daar ben ik heel blij mee." Jesse Puts eindigde als derde op de 50 meter vrije slag in 21,08, achter de Australische winnaar Kyle Chalmers (20,68) en de Rus Vladimir Morozov (20,81). "Dit

voelde goed richting de EK. Het is natuurlijk heel chill om tegen deze grote namen te kunnen racen. Op naar een 20'er", aldus Puts. De wedstrijden in Kazan zijn de laatste in de wereldbeker-cyclus. Aansluitend zijn de Europese kampioenschappen kortebaai in Kazan. Die beginnen op 2 november.

Aanhoudende zorgen Mercedes over betrouwbaarheid motor

BRACKLEY — Het Formule 1-team van Mercedes hoopt dat Lewis Hamilton het einde van het seizoen haalt zonder motorische problemen. De krachtbron van de Duitse renstal blinkt dit seizoen namelijk niet uit in betrouwbaarheid. "Het is balanceren tussen vermogen en betrouwbaarheid tegen het einde van het seizoen. Eén keer een race niet uitrijden door een defect aan de motor kan catastrofaal zijn voor het kampioenschap", zegt hoofdstrategie James Vowles van de Duitse renstal.

Hamilton moest in de Grote Prijs van Turkije naar achteren in de startopstelling omdat hij voor de vierde keer belangrijke componenten van zijn motor had verwisseld. Mogelijk moet de regerend wereldkampioen dat in een van de komende

races nogmaals doen om de zorgen over de betrouwbaarheid van zijn motor weg te nemen. Dat zou een nieuwe gridstraf betekenen. Een coureur mag per seizoen drie motoren gebruiken zonder sancties. Teamgenoot Valtteri Bottas is al bezig aan zijn zesde motor. Hij moest afgelopen zondag in de Grote Prijs van de Verenigde Staten opnieuw naar achteren in de startop-

stelling. "Dat was pijnlijk voor de race in Austin, maar in de komende races plukt hij wel de vruchten van de verbeterde motor", aldus Vowles. Hamilton is met Max Verstappen in een verbeterde strijd om de wereldtitel ontwikkeld. Het seizoen telt nog vijf races en de Nederlandse coureur van Red Bull gaat aan de leiding met 12 punten voorsprong.

Guardiola: Xavi is klaar om hoofdtrainer Barcelona te worden

MANCHESTER — Pep Guardiola weet het zeker: Xavi is klaar om hoofdtrainer te worden van FC Barcelona. De 41-jarige Spanjaard is de voornaamste kandidaat om de ontslagen Ronald Koeman op te volgen in Camp Nou. "Ik weet natuurlijk niet wat er gaat gebeuren, maar vroeg of laat wordt Xavi trainer van Barcelona. Ik twijfel er niet aan dat hij klaar is voor deze functie", zei Guardiola.

De twee Catalanen werkten in het verleden samen bij Barcelona. Eerst beiden als speler, later was Guardiola de trainer en Xavi de strateeg op het middenveld. Onder leiding van Guardiola won Barcelona tussen 2008 en 2012 onder meer drie landstitels en twee keer de Champions League.

Guardiola (50) is nu trainer van Manchester City. Xavi werkt in Qatar bij Al Sadd.

Naar verwachting wordt hij binnen enkele dagen gepresenteerd als opvolger van Koeman. "Xavi kent de club en weet hoe het er daar aan toe gaat, dat is belangrijk. Hij heeft ook veel verstand van voetbal en hij is gepassioneerd. Hij heeft als trainer meer ervaring dan ik toen ik van Barcelona B werd doorgeschoven naar de A-selectie", zegt Guardiola, die morgen voor de 200e keer op de bank zit in de Premier

League. Hij neemt het met City op tegen Crystal Palace. De Spanjaard won sinds zijn komst naar Engeland in 2016 onder meer drie landstitels met de lichtblauwe formatie uit Manchester.

"Iedereen weet dat succes afhangt van de kwaliteit en betrokkenheid van de spelers. Koeman weet dat, Xavi weet dat en ik weet dat ook", aldus Guardiola. "Als trainer ben je overal verantwoordelijk voor. Maar de mensen vergeten wel eens dat onze invloed minimaal is. Wij worden als trainer beoordeeld op de resultaten. Niemand kan blijven zitten zonder goede resultaten, niemand. Koeman is een vriend van me, ik wens hem het allerbeste."

Boksers verkennen de boksarena

WILLEMSTAD — De Curaçaose boksers Dylano Streedel en Dwinley Mathilda hebben gisteren het Topsportcentrum in Rotterdam verkend op uitnodiging van technisch directeur René Braad. Streedel en Mathilda zijn vastberaden om hun visitekaartje in Nederland af te geven in de wedstrijden waarin zij aankomend weekeinde zullen boksen.

De boksers van Supreme Boxing zijn vorige week, samen met een delegatie van CuraBox, naar Nederland afgereisd om deel te nemen aan de kampioenschappen van de Nederlandse Boks Bond (NBB). Die vinden morgen en zondag plaats. Sinds hun aankomst in Nederland treffen de boksers de nodige voorbereidingen hiervoor. Dylano Streedel vecht in het welterweight

(63-69 kg), terwijl Dwinley Mathilda uitkomt in het light heavyweight (75-81 kg).

Beiden zijn achttien jaar en trainen bij Supreme Boxing Center. Zij komen bij de jeugd uit in de B-klasse, voor boksers die tussen de zes en twaalf overwinningen op hun record hebben staan. Het boksen op Curaçao en de andere Caribische eilan-

den leeft momenteel meer dan ooit. Door het team wordt de ambitie uitgesproken dat Curaçao op de Olympische Spelen in Parijs zal boksen in 2024. Ook wil het team de maatschappelijke functie van boksen onder de aandacht brengen bij de regering. Net zoals in Nederland zijn maatschappelijke projecten belangrijk voor de jeugd en andere specifieke doelgroepen op de eilanden. De boksers worden begeleid door hun trainers Coregilo no Djaoen en Cheo Zimmerman. Ook de vicevoorzitter van CuraBox, Andy Frans, maakt deel uit van de delegatie.

Geen QR-code bij sportwedstrijden

WILLEMSTAD — Bezoekers van sportwedstrijden hoeven geen QR-code of vaccinatiebewijs meer te tonen. Deze regel geldt wanneer het bezoekersaantal onder de honderd is. Dit wordt bevestigd door het bestuur van Federashon Futbòl Kòrsou (FFK).

Het besluit is genomen na een interne vergadering van FFK op zaterdag 23 oktober, waarbij de voorzitters van negentien verschil-

lende voetbalclubs aanwezig waren. Tijdens de vergadering is besloten dat het voetbalkampioenschap, dat mo-

menteel gaande is, gewoon voortgezet kan worden. De regel van FFK houdt stand aangezien de voetbalwedstrijden van FFK in de openlucht plaatsvinden en er verder sprake is van een laag besmettingsrisico.

Vanuit de overheid is besloten de FFK vrijstelling te

verlenen voor het tonen van de QR-code door bezoekers om het stadion te kunnen betreden. Indien men geen QR-code of geen vaccinatiebewijs heeft, wordt men gevraagd om gebruik te maken van een mondkapje en zich te houden aan de 'social distancing'.